

2023 MAYIS AYI

DÜNYA, TÜRKİYE VE MALATYA EKONOMİSİNDEKİ
GELİŞMELER

Hazırlayan

Prof. Dr. Yusuf Cahit ÇUKACI

Malatya Ticaret ve Sanayi Odası Akademik Danışmanı

4-10 Mayıs 2023

BDDK'dan SLM Yatırım Bankası'na kuruluş izni

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından SLM Yatırım Bankası AŞ unvanlı bir yatırım bankasına kuruluş izni verildi.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun konuya ilişkin kararı Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, Bankaların İzne Tabi İşlemleri ile Dolaylı Pay Sahipliğine İlişkin Yönetmeliğin 4 üncü maddesi kapsamında alınan bilgi ve belgeler ve söz konusu bilgi ve belgelere yönelik anılan maddelerde yer verilen yetki çerçevesinde, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun (Kanun) 7 nci ve 8 inci maddeleri kapsamında yapılan inceleme ve değerlendirme neticesinde, Kanunun 6 ncı maddesi uyarınca kurucu ortaklar İsmail Lepiev, Cemalettin Kitapçı, Köksal Akdeniz, Fadime Öztürk ve Canan Bulut tarafından Türkiye'de 1 milyar TL kuruluş sermayeli "SLM Yatırım Bankası AŞ" unvanlı bir yatırım bankası kurulmasına izin verilmesine karar verildi.¹

Ücretsiz doğal gaz tüketimi kararı Resmi Gazete'de

Ücretsiz doğal gaz tüketimine ilişkin EPDK kararı Resmi Gazete'de yayımlandı. Karar ile abonelerden tahsil edilen doğal gaz faturası iptal edilerek 3 gün içinde para iadesi yapılacaktır.

Ücretsiz doğalgaz kullanımının esaslarını belirleyen Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) kararı Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, abonelerden tahsil edilen doğal gaz faturası iptal edilerek 3 gün içinde para iadesi yapılacaktır.

19,7 milyon abone yararlanacağı ücretsiz doğal gaz uygulamasının maliyeti 40 milyar TL olarak hesaplandı.²

OHAL bölgesinde bazı taşınmazların kira alacaklarından vazgeçildi

Olağanüstü hal (OHAL) ilan edilen illerdeki bazı taşınmazların 3 aylık kira alacaklarından vazgeçildi.

Olağanüstü hal (OHAL) kapsamında, mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne ve mazbut vakıflara ait taşınmazlar hakkında alınan tedbirlere dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, olağanüstü hal ilan edilen illerde bulunan ve mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğü ile mazbut vakıflara ait taşınmazların, bu yılın şubat, mart ve nisan ayı kira alacaklarından vazgeçildi.

Bu aylara ilişkin yapılmış olan kira ödemeleri, kira sözleşmesinin sona ermesi veya devam etmesi durumuna göre, iade veya mahsup işlemlerine tabi tutulacaktır.

Bahse konu taşınmazların kiracılarının, kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde sözleşmelerinin sonlandırılmasını talep etmeleri halinde, sözleşmeleri sonlandırılarak talep tarihinden itibaren bir ay içinde tahlieleri sağlanacak. Bu halde kiracıdan, kiralananın erken geri verilmesi nedeniyle bir alacak talebinde bulunulmayacaktır.³

Sıfır araç satışına yeni düzenleme

¹ Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 04/05/2023 Tarihli ve 10594 Sayılı Kararı. Resmi Gazete, Sayı: 32181. (5 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230505-6.pdf>

² Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 04/05/2023 Tarihli ve 11835 Sayılı Kararı. Resmi Gazete, Sayı: 32181. (5 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230505-5.pdf>

³ Olağanüstü Hal Kapsamında Mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve Mazbut Vakıflara Ait Taşınmazlar Hakkında Alınan Tedbirlere Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 146). Resmi Gazete, Sayı: 32182. (6 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230506-1.pdf>

İlk tescil motorlu kara taşıtı ticareti faaliyetinde bulunan yetkili bayilerin, stoklarında bulunmasına rağmen taşıt satışından kaçınmaları, tavsiye edilen satış fiyatının üzerinde fiyat talep etmeleri halinde ikinci el motorlu kara taşıtı ticareti yetki belgeleri iptal edilecek ve bu işletmelere bir yıl süreyle yetki belgesi verilmeyecek.

Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Mevcut mevzuata göre, ikinci el motorlu kara taşıtı ticaretiyle iştigal edilebilmesi için yetki belgesi sahibi olunması gerekirken düzenlemeyle yetki belgesinin iptaline ilişkin hususlar belirlendi.

Yönetmelik değişikliğiyle ilk tescil motorlu kara taşıtı ticareti faaliyetinde bulunan yetkili bayilerin, stoklarında bulunmasına rağmen taşıt satışından kaçınmaları, taşıtın üretici veya distribütör tarafından tavsiye edilen satış fiyatının üzerinde fiyat talep etmeleri, tüketiciyi aksesuar almaya veya takas yapmaya zorlamaları ya da takas fiyatını piyasa fiyatının önemli ölçüde altında belirlemeleri gibi tüketicinin ilk tescil motorlu kara taşıtına ulaşmasını zorlaştıran herhangi bir faaliyette bulunmaları halinde ikinci el motorlu kara taşıtı ticareti yetki belgeleri iptal edilecek.

Bu nedenle yetki belgesi iptal edilen işletmeye ve işletme sahibinin diğer işletmeleri ile temsilcisi olduğu işletmelere, iptal tarihinden itibaren bir yıl süreyle yetki belgesi verilmeyecek.

Bakanlığa ulaşan talepler üzerine düzenleme yapıldı

Bakanlıktan konuya ilişkin yapılan açıklamada üretici, tedarikçi ve perakende işletmelerin piyasada darlık yaratıcı ve tüketicilerin mallara ulaşmasını engelleyici faaliyetlerinin, Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da "stokçuluk" kabul edilerek yasaklandığı anımsatılarak "İşletmelerin bu yasağa uyumu Bakanlığımızca yakından takip edilmekte ve aykırı uygulamalarda bulunan işletmeler hakkında ağır idari para cezaları uygulanmaya devam edilmektedir. Son dönemde, ilk tescil motorlu kara taşıtı ticaretiyle iştigal eden yetkili bayilerin, tüketicinin ilk tescil motorlu kara taşıtlarına ulaşmasını zorlaştıran birtakım faaliyetlerde bulunarak haksız kazanç elde ettiği yönünde gerek sosyal medya platformlarında paylaşımlar yapılmakta gerekse Bakanlığımıza şikayet başvurularında bulunmaktadır." ifadelerine yer verildi.

Bayiler ifşa edilecek, para cezası uygulanacak

Açıklamada ayrıca bu faaliyetlerin engellenmesine yönelik Bakanlığa ulaşan talepler ile konuya ilişkin kamuoyu beklentilerinin karşılanması için yönetmelikte değişiklik yapıldığına işaret edilerek "Diğer taraftan, Bakanlığımızın stokçulukla mücadeleyle yönelik faaliyetleri kapsamında, söz konusu aykırılıkların her biri stokçuluk kabul edilecek ve her bir aykırılık için ayrı ayrı olacak şekilde yetkili bayiler hakkında 4 milyon 458 bin 600 liraya kadar idari para cezası uygulanacaktır. Ayrıca, bu yetkili bayiler, Bakanlığımızın internet sitesinde ifşa edilecektir." denildi.⁴

Deprem bölgesindeki KOBİ'lere 75 bin liraya kadar destek

KOSGEB, deprem bölgesinde imalat sektöründe faaliyet gösteren KOBİ'lerin bakım, tadilat, onarım, personel, ham madde, malzeme, teçhizat, donanım gibi giderlerinin karşılanmasına katkı sağlamak amacıyla 75 bin liraya kadar geri ödemeli destek verecek.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre, KOSGEB desteği, 6 Şubat depremleri sonrasında ilan edilen olağanüstü hal (OHAL) ve sonrasında kapsama alınan iller ve ilçelerde geçerli olacak.

Bu yerlerde imalat sektöründe faaliyet gösteren KOBİ'lerin faaliyetlerinin aksamaması ve devamlılıklarının sağlanabilmesi için "İşletme Geliştirme Destek Programı" kapsamında "Afet Dönemi İşletme Desteği"

⁴ Ticaret Bakanlığından: İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. Resmi Gazete, Sayı: 32182. (6 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230506-12.htm>

uygulamaya alındı. 75 bin lira üst limitli destekten, iş yeri hasar durumuna ilişkin resmi makamlardan belge alan işletmelerden deprem sonrası kurulan geçici nitelikteki çarşı alanlarında, sanayi sitelerinde veya imalat sektöründe faaliyet gösteren işletmeler faydalanabilecek.

12 ay geri ödemesiz

İşletmelerin faaliyet gösterdikleri yapıların bakım, tadilat, onarımlarına ilişkin hizmet alım giderleri, istihdam ettikleri personel giderleri ve faaliyet konuları ile ilgili alacakları ile ham madde, malzeme, teçhizat, donanım gibi giderlerine destek verilecek. Giderlerin büyük deprem felaketinden sonra gerçekleşmiş olmasına bakılacak.

Destek programı kapsamında yapılacak geri ödemeler, programın tamamlanma tarihinden itibaren, 12 ayı ödemesiz olmak üzere, 4'er aylık dönemler halinde 6 eşit taksitte yapılacak. İlk taksitin geri ödeme tarihi, programın tamamlanma tarihinden sonraki 12 aylık süreyi takip eden ilk iş günü olacak.⁵

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı mart ayında 1427 yatırım teşvik belgesi verdi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, mart ayında 1427 yatırım teşvik belgesi düzenledi.

Bakanlığın, mart ayına ilişkin yatırım teşvik belgesi listesi Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, mart ayında 1427 yatırım teşvik belgesi verilirken belge alan projelerin yatırım tutarı milyar 458 milyon 668 bin 659 lira olarak hesaplandı. Yatırımların gerçekleştirilmesiyle 32 bin 406 kişinin istihdam edilmesi planlanıyor.

Öte yandan sabit yatırım tutarı 1 milyar 191 milyon 220 bin 745 lira olan ve 2 bin 494 istihdam öngörülen 43 yatırım teşvik belgesi iptal edildi.

Bu dönemde 425 yatırım teşvik belgesine tamamlama vizesi verilirken bu projelerin sabit yatırım tutarı 10 milyar 646 milyon 454 bin 65 lira, istihdam edilenlerin sayısı 20 bin 914 oldu.⁶

Çiftçilerin su kullanım bedeline yapılacak yüzde 50 indiriminin uygulama esasları belirlendi

Çiftçilerin 2023 yılına ilişkin tarımsal amaçlı su kullanım hizmet bedellerinin yüzde 50'sinin desteklenmesine ilişkin uygulama esasları belli oldu.

Tarım ve Orman Bakanlığının "Tarımsal Sulama Amaçlı Su Kullanım Hizmet Bedelinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama Tebliği" Resmi Gazete'de yayımlandı.

Tarımsal Sulama Amaçlı Su Kullanım Hizmet Bedelinin Desteklenmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı ile üreticilerin su kullanım hizmet bedellerinin yüzde 50 desteklenmesi kararlaştırılmıştı.

Tebliğle de sulama birlikleri ile kooperatiflerince işletilen sulama sahalarında bu yıl tarımsal üretim yapan çiftçilerin su kullanım hizmet bedellerinin desteklenmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlendi.

Buna göre, destekten yararlanacak üreticilerin Çiftçi Kayıt Sistemi'ne (ÇKS) kayıtlı olmaları ve destekleme ödemesine esas veriler ile ÇKS sistemindeki verilerin uyumlu olması şartları aranacak.

Sulama birliklerine kayıtlı üreticilerin, üretim sezonunda su kullanım hizmet bedelinin yüzde 50'sinin tamamını dönemi içerisinde ödeme takvimine uygun olarak ödemiş olması ve su kullanım hizmet bedelinin yüzde 50'sinin

⁵ KOSGEB, Deprem Bölgesindeki KOBİ'lere 75 Bin TL Destek. (5 Mayıs 2023). <https://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/detay/8791/deprem-bolgesindeki-kobilere-75-bin-tl-destek>

⁶ 2023 Yılı Mart Ayına Ait Yatırım Teşvik Belgeleri Listesi. Resmi Gazete, Sayı: 32183. (7 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230507-3.pdf> 2023 Yılı Mart Ayına Ait Tamamlama Vizesi Yapılan Yatırım Teşvik Belgeleri Listesi. Resmi Gazete, Sayı: 32183. (7 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230507-4.pdf> 2023 Yılı Mart Ayına Ait İptal Edilen Yatırım Teşvik Belgeleri Listesi. Resmi Gazete, Sayı: 32183. (7 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230507-5.pdf>

sulama birliği hesabına aktarılmasını sağlamak için düzenlenen muvafakatname ile birliğe başvurmuş olması gerekecek.

Sulama kooperatifine kayıtlı üreticilerin de üretim sezonunda su kullanım hizmet bedelinin tamamını dönemi içerisinde sulama kooperatiflerince ilan edilen ödeme takvimine uygun olarak ödemiş olması ve su kullanım hizmet bedelinin tamamının ödendiğine dair üretici adına düzenlenmiş belgelerle kooperatife müracaat etmiş olması şartı aranacak.

Ödeme bakanlık tarafından yapılacaktır

Su kullanım hizmet bedelinin geriye kalan yüzde 50'si için hazırlanan icmaller, ödenmek üzere haziran, ağustos, ekim ve aralık aylarının ilk haftası içinde Bakanlığa gönderilecek. Bakanlık bütçe imkanları çerçevesinde ödemeleri yapacaktır.

Ön yüklemeli ve peşin ödemeli elektronik kartlı sayaç kullanımlarına, sulama birliği veya sulama kooperatifi tarafından sulanan bitkinin, birim alana çiftlik sulama suyu ihtiyacına göre belirlenecek bitki sulama suyu ihtiyacına göre hesaplanan miktardan daha fazla su yüklemesi yapılmayacaktır.

Çiftçinin peşin ödemelerinde, su kullanım hizmet bedelinin yüzde 50'si su kullanıcısı üretici tarafından sulama birliğine ödenecek ve ödenen bu miktar Bakanlık tarafından sulama birliğine üreticiler adına yapılacak ilk ödeme taksitinin icmalinde yer alacaktır. Sulama birliğince sonradan yapılan ölçüm çalışmalarıyla tahakkuk eden su kullanım hizmet bedelinin fazla ya da az olma durumuna göre mahsuplaşma işlemi yapılacaktır.

İl veya ilçe müdürlükleri, kontrol, askı, itiraz ve değerlendirme süreçleri bittikten sonra icmalleri onaylayarak 17 Kasım 2023 tarihi mesai bitimine kadar Bakanlığa gönderecek.

Su kullanım hizmet bedeline ilişkin 31 Aralık 2023 tarihine kadar oluşabilecek ödeme talepleriyle ilgili olarak icmal, askı, kontrol ve onay süreçleri ilgili birimlerince belirlenip, gerekli iş ve işlemler yapıldıktan sonra onaylanarak 9 Şubat 2024 günü mesai bitimine kadar Bakanlığa gönderilecek.

Bu desteğe başvuran çiftçi, destek ödemesinin Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara göre yapılmasını kabul edecek. Ödemeler bankanın ilgili şubelerinde daha önce çiftçiler adına açılan veya açılacak olan hesaplara yapılacaktır.

Tebliğ, 1 Ocak 2023 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girdi.⁷

Malatya, Gaziantep ve Hatay'daki bazı yerler sanayi alanı ilan edildi

Malatya, Gaziantep ve Hatay'daki bazı yerlerin sanayi alanı olarak belirlenmesi kararlaştırıldı.

Konuya ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararları, Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, Malatya'nın Yeşilyurt ilçesindeki alan "Yeşilyurt Sanayi Alanı", Gaziantep'in Nurdağı ve İslahiye ilçelerindeki alanlar "Nurdağı Sanayi Alanı" ile "İslahiye Sanayi Alanı", Hatay'ın Kırıkhan ilçesindeki alan ise "Hatay Kırıkhan (Roketsan) Sanayi Alanı" olarak tespit edildi.

Söz konusu düzenlemeler, "Olağanüstü Hal Kapsamındaki Sanayi İşyerlerine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi" gereğince yapıldı.

⁷ Tarım ve Orman Bakanlığından: Tarımsal Sulama Amaçlı Su Kullanım Hizmet Bedelinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama Tebliği (No: 2023/29). Resmi Gazete, Sayı: 32182. (6 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230506-15.htm>

Öte yandan, bir başka Cumhurbaşkanlığı Kararı'yla da Sakarya'nın Akyazı ve Karapürçek ilçelerindeki alan "Alüminyum Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (ASAŞ) Sakarya Özel Endüstri Bölgesi" olarak ilan edildi.⁸

İdari para cezaları taksitlendirilebilecek

İdari para cezalarının uygulanmasına yönelik hükümleri de içeren kabahatler kanununun bazı maddelerine ilişkin esasları belirleyen tahsilat genel tebliği Resmi Gazete'de yayımlandı.

Tebliğe göre, idari para cezalarının, muhatap olanın ekonomik durumunun müsait olmaması halinde ödeme süresi içinde taksitlendirilmesi talep edilebilecek. Cezalar, 4 eşit taksitte ve birinci taksit idari para cezasının ödeme süresi içinde, geri kalan üç taksit ise cezanın tebliğ tarihinden itibaren 1 yıl içinde cezayı veren birim tarafından belirlenecek sürelerde ödenecek.

Taksitlerin zamanında ve tam olarak ödenmemesi halinde, idari para cezasının kalan kısmı muaccel hale gelerek takip edilecek. Ancak, takibi kesinleşme şartına bağlı olan idari para cezalarının taksitlerinin süresinde ödenmemesi nedeniyle bu cezaların kalan kısmının takip edilebilmesi, cezanın kesinleşmiş olma şartına bağlı olacak.

İdari para cezasının ödeme süresi içinde ödenmesi halinde, cezadan %25 oranında indirim yapılacaktır. Cezanın ödenmiş olması, idari yaptırım kararına karşı süresi içinde kanun yoluna başvurmaya engel teşkil etmeyecektir.⁹

⁸ Malatya İli, Yeşilyurt İlçesinde Bulunan Sınırları Gösterilen Alanın Yeşilyurt Sanayi Alanı Olarak Belirlenmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7225). Resmi Gazete, Sayı: 32182. (6 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230506-2.pdf> Gaziantep İli, Nurdağı İlçesinde Bulunan Sınırları Gösterilen Alanın Nurdağı Sanayi Alanı Olarak Belirlenmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7226). Resmi Gazete, Sayı: 32182. (6 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230506-3.pdf> Gaziantep İli, İslahiye İlçesinde Bulunan Sınırları Gösterilen Alanın İslahiye Sanayi Alanı Olarak Belirlenmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7227). Resmi Gazete, Sayı: 32182. (6 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230506-4.pdf> Hatay İli, Kırkhan İlçesinde Bulunan Sınırları Gösterilen Alanın Hatay Kırkhan (Roketsan) Sanayi Alanı Olarak Belirlenmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7228). Resmi Gazete, Sayı: 32182. (6 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230506-5.pdf> Sakarya İli, Akyazı ve Karapürçek İlçelerinde Bulunan Sınırları Gösterilen Alanın ASAŞ Alüminyum Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi Sakarya Özel Endüstri Bölgesi Olarak İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7229). Resmi Gazete, Sayı: 32182. (6 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230506-6.pdf> 10 Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı)'ndan: Tahsilat Genel Tebliği (Seri: B Sıra No: 18). Resmi Gazete, Sayı: 32186. (10 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230510-13.htm> Belirlenmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7226). Resmi Gazete, Sayı: 32182. (6 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230506-3.pdf> Gaziantep İli, İslahiye İlçesinde Bulunan Sınırları Gösterilen Alanın İslahiye Sanayi Alanı Olarak Belirlenmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7227). Resmi Gazete, Sayı: 32182. (6 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230506-4.pdf> Hatay İli, Kırkhan İlçesinde Bulunan Sınırları Gösterilen Alanın Hatay Kırkhan (Roketsan) Sanayi Alanı Olarak Belirlenmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7228). Resmi Gazete, Sayı: 32182. (6 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230506-5.pdf> Sakarya İli, Akyazı ve Karapürçek İlçelerinde Bulunan Sınırları Gösterilen Alanın ASAŞ Alüminyum Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi Sakarya Özel Endüstri Bölgesi Olarak İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7229). Resmi Gazete, Sayı: 32182. (6 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230506-6.pdf>

⁹ Hazine ve Maliye Bakanlığı (Gelir İdaresi Başkanlığı)'ndan: Tahsilat Genel Tebliği (Seri: B Sıra No: 18). Resmi Gazete, Sayı: 32186. (10 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230510-13.htm>

11-17 Mayıs 2023

Motokuryelere park alanları kurulacak

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum, motokuryeler için kısa süreli dinlenebilecekleri, motosikletlerini park veya şarj edebilecekleri alanların kurulmasına ilişkin düzenlemenin Resmi Gazete'de yayımlandığını açıkladı.

Bakan Kurum, motokuryelere ilişkin yasal düzenleme getiren Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in Resmi Gazete'de yayımlandığını duyurdu.

Motokuryelerin trafikte daha güvenli sürüş imkanları için kısa süreli dinlenebilecekleri, motosikletlerini park veya şarj edebilecekleri motokurye park alanlarının kurulacağını aktaran Kurum, "1 milyon 200 bin motokuryemize hayırlı olsun." dedi.

Motokuryeler için hayata geçirilen düzenlemede "Özellikle büyükşehirlerde, yoğun trafiğin arasında araçlarını kullanmaya çalışan motokuryeler, yol kenarlarında dinlenebilecekleri alanlara sahip olacak ve araç sürüşlerindeki emniyet de artırılabilecek. Ulaşım trafik etüdü zorunlu olacak. Uygunsa yol kenarlarında her bir araç için 1-2 metre ebadında alan ayrılacak. Motokuryeler yol kenarlarında kendileri için oluşturulan alanlarda dinlenebilecek, motosikletlerini park edebilecek ya da şarj edebilecek." ifadelerine yer verildi.¹⁰

Belediyelerin bütçe vergi gelirleri kesintilerine düzenleme

Büyükşehir belediyeleri, il özel idareleri, belediyeler ve bunların bağlı kuruluşlarının bazı borçlarına karşılık genel bütçe vergi gelirlerinden yapılacak kesinti oranları yeniden düzenlendi.

Düzenlemeyi içeren, Büyükşehir Belediyeleri, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bunların Bağlı Kuruluşlarının Borçlarına Karşılık Genel Bütçe Vergi Gelirleri Tahsilat Toplamı Üzerinden Ayrılacak Paylardan Yapılacak Kesintilere İlişkin Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Esaslar'ın yürürlüğe konulmasına ilişkin Cumhurbaşkanı Kararı Resmi Gazete'de yayımlandı.

Değişiklikle, kapsama giren borçların sınıflandırıldığı 9 Mart tarihli ve 7440 sayılı kanun kapsamında yeniden yapılandırılan ve genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ayrılan paylardan kesinti yoluyla tahsil edilecek borçlar da eklendi.

Vergi gelirlerine ilave kesinti

Düzenlemeyle, il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşların bazı borçları yönünden genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ayrılacak paylarından ilave kesintiye gidilecek.

Buna göre, ilgili kurumların aylık taksit miktarlarından mahsup edilmek üzere yüzde 40 oranında kesinti yapılanlar için ilave yüzde 10, yüzde 25 kesinti yapılanlar için ilave yüzde 25 oranında kesinti yapılması öngörüldü.¹¹

KOSGEB deprem bölgesini desteklemeye devam ediyor

Deprem bölgesindeki girişimcilere geri ödemesiz vereceği desteklerin limitini artıran KOSGEB, Geleneksel Girişimci Destek Programı kapsamında işletmesini kuran girişimcilere 130 bin liraya kadar geri ödemesiz

¹⁰ Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından: Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. Resmi Gazete, Sayı: 32187. (11 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230511-2.htm>

¹¹ Büyükşehir Belediyeleri, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bunların Bağlı Kuruluşlarının Borçlarına Karşılık Genel Bütçe Vergi Gelirleri Tahsilat Toplamı Üzerinden Ayrılacak Paylardan Yapılacak Kesintilere İlişkin Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Esaslar (Karar Sayısı: 7270). Resmi Gazete, Sayı: 32188. (12 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230512-5.pdf>

destek sağlayacak. İleri Girişimci Destek Programı kapsamında işletmesini kuran girişimciler ise 750 bin liraya kadar geri ödemesiz destekten faydalanabilecek.

KOSGEB, deprem bölgesindeki işletmelerin faaliyetlerine hızla dönmesi için geleneksel ve ileri girişimcilik adı altında sağladığı desteklerin limitini arttırdı.

KOSGEB'ten edinilen bilgiye göre, Başkanlık, deprem bölgesindeki işletmelerin faaliyetlerine hızla dönmesi için yeni bir çalışmayı daha devreye aldı.

Buna göre, Geleneksel Girişimci Destek Programı kapsamında 65 bin lira olarak verilen destek deprem bölgesi için 130 bin liraya çıkarıldı. Başkanlık yine İleri Girişimci Destek Programı adı altında 375 bin lira olarak verdiği desteği de deprem bölgesi için 750 bin liraya yükseltti.

Desteklerden, resmi kurumlarca iş yerleri, ağır hasarlı, acil yıkılacak veya tamamen yıkılmış olarak belirlenen işletmeler yararlanabilecek. Söz konusu işletmeler daha önceden KOSGEB desteklerinden faydalanıp faydalanmadığına bakılmaksızın Geleneksel Girişimci Destek Programı ve İleri Girişimci Destek Programı kapsamında desteklenecek.

Geleneksel girişimcilere 130 bin TL

Geleneksel Girişimci Destek Programı kapsamında işletmesini kuran girişimcilere 130 bin liraya kadar geri ödemesiz destek verilirken işletmeler istihdam için 100 bin, kuruluş giderleri için 20 bin, girişimcinin veya çalışan personelin alacağı sertifika için 10 bin liraya kadar söz konusu desteği kullanabilecek.

İleri girişimcilere 750 bin TL

İleri Girişimci Destek Programı kapsamında işletmesini kuran girişimciler ise toplamda 750 bin liraya kadar geri ödemesiz destekten yararlanabilecek. Makine-teçhizat ve yazılım giderleri için 600 bin, sağlayacağı istihdam için 100 bin, mentorlük, danışmanlık ve işletme koçluğu için 20 bin, kuruluş giderleri için 20 bin, girişimcinin veya çalışan personelin alacağı sertifika için 10 bin liraya kadar destek verilecek.¹²

Gaziantep'te bazı bölgeler "sanayi alanı" ilan edildi

Gaziantep'in Şehitkamil ve İslahiye ilçelerinde sınırları çizilen bölgelerin sanayi alanı kapsamına alındı.

Konuya ilişkin Cumhurbaşkanı Kararı, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Buna göre, Gaziantep'in Şehitkamil ilçesi Taşlıca Mahallesi'nde sınırları belirlenen bölge "Gaziantep Sanayi Alanı", İslahiye ilçesi Esenler ve Yolbaşı mahallelerinde sınırları belirtilen bölgeler ise "İslahiye 2. OSB Genişleme Sanayi Alanı" olarak tahsis edildi.¹³

Ordu'da Serbest Bölge kararı

Resmi Gazete'de yayımlanan kararla Ordu'nun Ünye ilçesinde bir alan "Ordu Serbest Bölgesi" ilan edildi.

Ordu'nun Ünye ilçesinde sınırları çizilen bir alan konuya ilişkin Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı Kararı ile "Ordu Serbest Bölgesi" olarak ilan edildi.

Buna göre, Ordu'nun Ünye ilçesi Cevizdere Mahallesi'ndeki 147 bin 442,92 metrekare alanın "Ordu Serbest Bölgesi" olarak ilanı kararlaştırıldı.

¹² KOSGEB, Deprem Bölgesine Özel Girişimcilik Desteği Haberi. (12 Mayıs 2023). <https://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/detay/8800/deprem-bolgesine-ozel-girisimcilik-destegi>

¹³ Gaziantep İli, Şehitkamil İlçesi, Taşlıca Mahallesi'nde (4182 Parsel) Bulunan Alanın Gaziantep Sanayi Alanı Olarak Belirlenmesi ile Gaziantep İli, İslahiye İlçesi, Esenler (118 Ada, 46 Parsel) ve Yolbaşı (143 Ada, 42 Parsel) Mahallelerinde Bulunan Alanların İslahiye 2. OSB Genişleme Sanayi Alanı Olarak Belirlenmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7269). Resmi Gazete, Sayı: 32188. (12 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230512-4.pdf>

Karar ekinde, bölgeye ilişkin krokiye de yer verildi.¹⁴

TCMB'den nakit avans ve altın kararı

Menkul kıymet tesisine ilişkin uygulama talimatında değişiklik yapan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), belirli bir limitin üzerinde kişisel kredi kartlarıyla yapılan nakit çekimi ve kuyum harcamalarının kredi türüne göre yüzde 30 oranında menkul kıymet tesisine tabi olması kararını verdi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), menkul kıymet tesisine ilişkin uygulama talimatında değişikliğe gitti.

Buna göre, müşteri bazında kredi kartı limiti belirli bir tutarın üzerinde olanlar için bireysel kredi kartlarıyla yapılan nakit çekimi ve kuyum harcamalarının kredi türüne göre yüzde 30 oranında menkul kıymet tesisine tabi olmasına karar verildi.

Değişiklik 16 Mayıs 2023 tarihinden itibaren yapılan kuyum harcamaları ve nakit çekimler için geçerli olacak.

Kredi türüne göre menkul kıymet tesisine tabi olan ticari nitelikli krediler için ise getirilen kredi büyümesine göre diğer ticari nitelikli krediler ile tüketici kredilerinin dahil edildiği, belirlenen kredi türleri bazında ayrı ayrı olacak şekilde bir önceki hesaplama tarihine göre büyüme oranları yüzde 3'ün üzerinde kalan kredi tutarı kadar menkul kıymetin bir yıl boyunca bloke olarak tesis edilmesine karar verildiği açıklandı.

Değişiklik 26 Mayıs 2023 hesaplama tarihinde 28 Nisan 2023 hesaplama tarihine göre hesaplanan büyüme oranından itibaren geçerli olacak. TCMB'den yapılan açıklamada bankalara verilen TL dönüşüm hedefinin hesaplanmasında pay kısmına fiziki altın karşılığı açılan hesaplar da dahil edileceği duyuruldu.

Mevduat hesabı dikkate alınacak

TCMB dönüşüm oranına göre menkul kıymet tesisi uygulamasında 31 Mart 2023 tarihi itibarıyla mevcut olmayan ancak fiziki altın karşılığı açılan dönüşüm hesaplarının da pay kısmına dahil edilmesine, payda kısmında ise TCMB tarafından yayımlanan Tebliğler kapsamında dönüşümü yapılabilecek 31 Mart 2023 tarihi itibarıyla mevcut olan ABD doları, euro, sterlin altın cinsinden yabancı para mevduat/katılım fonu hesabı bakiyelerinin dikkate alınmasına karar verildi.

Değişiklikler 1 Nisan 2023 tarihinden itibaren geçerli olacak. TCMB Tebliğ'in geçici 9'uncu maddesi kapsamında dikkate alınan yabancı para mevduat/ katılım fonunda yurt dışı bankalar mevduatı/katılım fonunun hariç tutulmasına karar verildiğini ve söz konusu değişikliğin 26 Mayıs 2023 hesaplama tarihinden geçerli olacağını belirtti.¹⁵

TCMB'den 1 faaliyet izni, 1 faaliyet iptali

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), Paypole Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para AŞ'nin, elektronik para kuruluşu olarak faaliyet göstermesine izin verirken; Paytrek Ödeme Kuruluşu Hizmetleri AŞ'nin ödeme kuruluşu olarak faaliyet iznini iptal etti.

TCMB'nin, Paypole Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para AŞ ile Paytrek Ödeme Kuruluşu Hizmetleri AŞ'nin elektronik para kuruluşu olarak faaliyet göstermesine yönelik tebliğ kararları, Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, elektronik para ihracı hizmetini sunacak Paypole Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para AŞ, bu kapsamda elektronik para kuruluşu olarak faaliyet gösterecek.

¹⁴ Ordu İli Sınırları İçerisinde Bulunan Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın Ordu Serbest Bölgesi Olarak Tespit Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7288). Resmi Gazete, Sayı: 32189. (13 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230513-1.pdf>

¹⁵ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından: Menkul Kıymet Tesisi Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2023/11). Resmi Gazete, Sayı: 32193. (17 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230517-5.htm>

Öte yandan Paytrek Ödeme Kuruluşu Hizmetleri AŞ'nin ödeme kuruluşu olarak faaliyette bulunma izninin iptal edilmesine karar verildi.

Söz konusu kararlar, Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun uyarınca alındı.¹⁶

¹⁶ Paypole Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para A.Ş.'ye Elektronik Para Kuruluşu Olarak Faaliyet Göstermek Üzere Faaliyet İzni Verilmesine İlişkin Karar. Resmi Gazete, Sayı: 32189. (13 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230513-13.pdf> Paytrek Ödeme Kuruluşu Hizmetleri A.Ş.'nin Faaliyet İzninin İptal Edilmesine İlişkin Karar. Resmi Gazete, Sayı: 32189. (13 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230513-14.pdf>

18- 24 Mayıs 2023

SPK'dan GSP'de işlem görecekt ortaklıklara yönelik düzenleme

Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) tarafından Girişim Sermayesi Pazarında işlem görecekt ortaklıklara ilişkin usul ve esaslar düzenlendi.

SPK, payları Girişim Sermayesi Pazarında (GSP) işlem görecekt ortaklıklara ilişkin usul ve esasları belirledi. SPK'nın konu ile ilgili Tebliği Resmi Gazete'de yayımlandı.

Tebliğ ile halka açık olmayan ortaklıkların GSP'de işlem görmek üzere sermaye artırımını yoluyla ihraç edilecek paylarının halka arz edilmeksizin nitelikli yatırımcılara satışına ve söz konusu ortaklıkların yükümlülükleri ile muafiyetlerine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi amaçlanıyor.

Payları Girişim Sermayesi Pazarında işlem gören anonim ortaklıklar, Kanunun 16'ncı maddesinin birinci fıkrası uyarınca halka açık ortaklık sayılacak.

Ortaklıkların sermaye artırımını suretiyle ihraç edilecek paylarının halka arz edilmeksizin nitelikli yatırımcılara satılabilmesi ve GSP'de işlem görebilmesi için esasları Kurulca belirlenen izahname hazırlanması ve bu izahnamenin Kurulca onaylanması zorunlu olacak.

Payların Girişim Sermayesi Pazarında işlem görmesi amacıyla nitelikli yatırımcılara satışına ilişkin izahnamenin onayı amacıyla Kurula yapılacak başvuru öncesinde aşağıdaki işlemler yapılacaktır:

a) Ortaklık yönetim kurulunun, esas sözleşmenin Kurul düzenlemelerine ve Kanunun amaç ve ilkelerine uygun hale getirilmesi için gerekli değişiklikleri içerecek şekilde hazırlanan madde tadil tasarılarını karara bağlaması ve ortaklık tarafından Ek-1'de yer alan belgelerle birlikte Kurula başvurulması gereklidir. Esas sözleşme değişiklikleri, Kurulun uygun görüş karar tarihinden itibaren azami altı ay içinde yapılacak genel kurul toplantısında karara bağlanır. Altı ay içinde genel kuruldaki geçirilerek onaylanmayan tadil tasarıları geçerliliğini yitirir.

b) Ortaklığın kayıtlı sermaye sisteminde olması durumu hariç olmak üzere, TTK hükümleri çerçevesinde genel kurulca sermayenin artırılmasına ve yeni pay alma haklarının kısmen ya da tamamen sınırlandırılmasına ilişkin karar alınır. Ortaklığın kayıtlı sermaye sisteminde olması durumunda ise söz konusu işlemler esas sözleşme ile yetkilendirilmesi halinde yönetim kurulunca yerine getirilir. Yeni pay alma haklarının kısmen veya tamamen sınırlandırılmasında TTK'nın 461 inci maddesinin ikinci fıkrasına uyulur. Yeni pay alma haklarının kısmen kullanılması durumunda ise TTK'nın 461 inci maddesinin üçüncü fıkrasına uyulur.

İşlemlerin yerine getirilmesinden sonra Kurulca belirlenen esaslar uyarınca hazırlanmış izahname ve ilgili belgelerin eklendiği bir dilekçe ile izahnamenin onaylanması için ortaklık veya yetkili kuruluş tarafından Kurula başvurulacaktır.

Ortaklıkların Kurul düzenlemelerine uygun olarak hazırlanmış ve özel bağımsız denetimden geçmiş, payların satışa sunulacağı yıldan önceki yıla ait finansal tabloları itibarıyla; aktif toplamının en az 20 Türk Lirası tutarında olması, net satış hasılatının en az 10 Türk Lirası tutarında olması, kayıtlı sermaye sistemine geçmek için ise tescil edilmiş sermayesinin en az 10 milyon TL tutarında ve tamamının ödenmiş olması, gerekecektir.

İzahname hazırlanması, Kurul onayına sunulması, tescil ve ilanı, izahnameden sorumluluk ile izahname değişikliği ve diğer hususlarda 22/6/2013 tarihli ve 28685 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İzahname ve İhraç Belgesi Tebliği (II-5.1)'nin izahnameye ilişkin hükümleri kıyasen uygulanacaktır.

İzahnamede yer alacak finansal tablolar belirlenen esaslara göre hazırlanacaktır.

GSP'de işlem görmek üzere payları halka arz edilmeksizin ihraç edilecek ortaklıklarda ek pay satışı gerçekleştirilemez.

Payların satış fiyatının nominal değerinden yüksek olması durumunda, satış fiyatı ve bu fiyatın hesaplanmasında kullanılan yöntemlere ilişkin olarak payların satışına aracılık eden yetkili kuruluşça hazırlanan fiyat tespit raporu, satışın yapılacağı tarihten en az iki gün önce Kurulun ilgili düzenlemeleri çerçevesinde KAP'ta ilan edilecektir. Satışa aracılık eden yetkili kuruluşun, payları GSP'de işlem görecekt ortaklığın, Kurulun ilgili düzenlemelerinde tanımlanan ilişkili tarafı olması halinde, fiyat tespit raporu başka bir yetkili kuruluş tarafından hazırlanacaktır.

Ortaklık paylarının GSP’de işlem görmesi amacıyla Kurula yapılan başvurularda yetkili kuruluş ile ihraççı arasında Kurulun aracılık faaliyetlerine ilişkin düzenlemelerine uygun olarak satışa aracılık sözleşmesi imzalanacak.

Payları GSP’de işlem görecektir ortaklıkların paylarının nitelikli yatırımcılara halka arz edilmeksizin satışında 28/6/2013 tarihli ve 28691 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sermaye Piyasası Araçlarının Satışı Tebliği (II-5.2)’nin nitelikli yatırımcılara yapılacak satışlara ilişkin hükümleri mahiyetine uygun düştüğü ölçüde kıyasen uygulanacak.

Kurulca onaylı izahnamenin ilanından sonra, payların satışa sunulacağı tarihten en az iki gün önce, satışın başlangıç ve bitiş tarihinin KAP’ta ilan edilmesi zorunlu olacak. Payların satış süresi iki iş günü olacak.

Yetkili kuruluşun, ihracın nihai tutarını, yatırımcı sayısını ve payların nominal değerinin yüzde beşinden fazlasını satın alan kişi ve kurumları, isim belirtilmesi zorunlu olmaksızın, dağıtım listesinin kesinleştiği günü takip eden iki iş günü içinde KAP’ta açıklaması zorunlu olacak.

Ortaklıkların GSP’de işlem görmeden önceki payları bu Tebliğ’de belirtilen süreler boyunca Borsada işlem gören niteliğe dönüştürülemeyecek.

GSP’de yalnızca sermaye artırımı yoluyla ihraç edilecek paylar işlem görecektir.

Ortaklıkların payları, borsada işlem görmeye başladığı yılı takip eden 2 yıl tamamlanmadan halka arz edilerek satılamayacak.

Ortaklıklar, payları borsada işlem görmeye başladığı yılı takip eden beş yılı aşmamak üzere paylarının borsanın diğer pazarlarında işlem görmesini teminen, Kurulun ilgili düzenlemeleri uyarınca paylarının yalnızca sermaye artırımı yoluyla halka arz edilmesi suretiyle düzenlenecek izahnamenin onaylanması talebiyle Kurula başvuruda bulunmak zorunda olacak.

Kurulca izahnamesi onaylanmayan ya da belirtilen sürede izahname onayı için Kurula başvurmamayan ortaklık başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Kanun kapsamından çıkmış ve payları borsa tarafından GSP’den çıkarılmış sayılacak. GSP’den çıkarılmış sayılan ortaklık, çıkarılmış sayılma tarihinden itibaren 2 yıl boyunca paylarının halka arzı amacıyla 22/6/2013 tarihli ve 28685 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Pay Tebliği (VII-128.1) kapsamında başvuru yapamayacak.

Kanun kapsamından çıkmış olan ortaklıklar için Pay Tebliği (VII-128.1)’nin ortak sayısı nedeniyle payları halka arz olunmuş sayılan ortaklıklara ilişkin hükümleri uygulanmayacak.

izahnamenin onaylanması ve paylarının halka arzından sonra payları borsanın diğer pazarlarında işlem görmeye başlayan ortaklıkların, daha önce GSP’de işlem gören payları hariç olmak üzere, halka arza konu olmayan payları, paylarının borsanın diğer pazarlarında işlem görmeye başladığı tarihten itibaren 2 yıl geçmeden borsada işlem gören niteliğe dönüştürülemeyecek.

Payları GSP’de işlem görecektir ortaklıklar üç ve dokuz aylık ara dönem finansal rapor düzenleme yükümlülüğünden muaf olacak.

Ortaklıklara ilişkin genel bilgilerin KAP’ta yer alan ilgili form kullanılarak yayımlanması ve bu bilgilerde herhangi bir değişiklik olduğunda, ortaklıklar tarafından gerekli güncellemenin en geç iki iş günü içinde yapılması zorunlu olacak.

Bir gerçek veya tüzel kişinin ya da bu gerçek veya tüzel kişi ile birlikte hareket eden diğer gerçek veya tüzel kişilerin doğrudan bir ortaklığın sermayesindeki payının veya toplam oy haklarının %5, %25, %50, %67 veya %95’ine ulaşması veya söz konusu oranların altına düşmesi ya da bir sözleşme nedeniyle veya sair yollarla ortaklığın yönetim kontrolünün doğrudan el değiştirmesi halinde, bu kişiler tarafından en geç iki iş günü içinde kamuya açıklama yapılacaktır.¹⁷

Kredi kartlarındaki nakit avans kısıtlaması kaldırıldı

Merkez Bankası kredi kartları ile nakit avans çekimi dahil bir süre önce kredilere getirdiği kısıtlamaların bazılarını kaldırdı. Konut kredileri ve KOBİ ihracat kredileri, menkul kıymet tesisi kapsamında çıkarıldı.

¹⁷ Sermaye Piyasası Kurulundan: Payları Girişim Sermayesi Pazarında İşlem Görecektir Ortaklıkların İlişkin Esaslar Tebliği (II-16.3). Resmi Gazete, Sayı 32194. (18 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230518-1.htm>

Merkez Bankası bir süre önce kredi kartları ile nakit avans çekimi dahil kredilere bazı kısıtlamalar getirmişti. Merkez Bankası, kredi kısıtlamasına yönelik aldığı tedbirlerin piyasada ve vatandaşlarda tedirginlik yaratması üzerine yeni bir adım atarak tedbirleri düzenledi.

Üç alanda önemli değişiklik yapıldı

Merkez Bankası'ndan bankalara gönderilen talimatta kredi kısıtlamasıyla ilgili üç alanda önemli değişiklik yapıldı.

Buna göre, bireysel ve kurumsal kredi kartı kullanımında, akit avans çekiminde menkul kıymet tesisi zorunluluğunu kaldırdı. Aynı şekilde kredi kartı ile kuyum harcamalarında da tedbire gerek olmadığı vurgulandı.

Kredi büyümesindeki tesis zorunluluğu kapsam dışına alındı

Merkez Bankası, bankalara kredilerindeki büyüme oranına göre kademeli olarak getirdiği ek menkul kıymet tesisi zorunluluğunda da yeni bir düzenleme yaparak konut kredileri ek menkul kıymet tesisini kapsamı dışına aldı. KOBİ'lere kullanılan ihracat kredileri de menkul kıymet tesisi kapsamından çıkarıldı.¹⁸

Pandemi cezalarının iadesi karara bağlandı

Pandemi döneminde kesilen cezaların iadesi için Anayasa Mahkemesi'ne yapılan itiraz karara bağlandı. Resmi Gazete'de yayımlanan karar göre, idari para cezalarını ödeyenler iade talep edebilecek.

Corona virüs pandemisi döneminde kesilen cezalara ilişkin Anayasa Mahkemesi'ne yapılan itirazın karar metni Resmi Gazete'de yayımlandı.

Anayasa Mahkemesi kararına göre, pandemide ödenen maske takma zorunluluğu ve diğer yasaklara ilişkin idari para cezaları geri alınabilecek.

Kararda, "Anayasa Mahkemesi 3/11/2022 tarihli ve 7420 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un geçici 4. maddesinin ikinci cümlesinde yer alan "...tahsil edilmiş olan idari para cezaları iade edilmez." ibaresinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE oyçokluğuyla karar verildi" denildi.

Para cezaları iptal edilmişti

Geçtiğimiz yılın sonlarında Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından hazırlanan tahsilat genel tebliğleri, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmişti.

Tahsilat tebliğine göre, maske başta olmak üzere salgının yayılmasını önlemek amacıyla alınan tedbirlere uyulmaması nedeniyle 11 Mart 2020 ile 9 Kasım 2022 tarihleri arasında verilen para cezaları silindi.

Buna göre, 9 Kasım 2022'den önce yapılmış ceza ödemelerinin iade edilmemesine karar verilmişti.¹⁹

¹⁸ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından: Menkul Kıymet Tesisine İlişkin Uygulama Değişikliği Talimatı, (19 Mayıs 2023)., Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından: Menkul Kıymet Tesisine İlişkin Uygulama Talimatında Değişik Hakkında, (19 Mayıs 2023).

¹⁹ Anayasa Mahkemesinin 5/4/2023 Tarihli ve E: 2023/44, K: 2023/71 Sayılı Kararı. Resmi Gazete, Sayı: 32200. (24 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230524-6.pdf>

25- 31 Mayıs 2023

KOBİ tanımı güncellendi

Küçük ve Orta büyüklükteki (KOBİ) işletmeler yönetmeliği ile KOBİ'lerin sınıflandırılması, nitelikleri ve işletme türleri yeniden belirlendi.

Küçük ve Orta büyüklükteki (KOBİ) işletmeler yönetmeliği Resim Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Buna göre, yıllık çalışan sayısı 10 kişiden az olan ve yıllık net satışı miktarı veya mali bilançosu 5 milyon liradan fazla olmayan mikro işletmelerde çalışan sayısı aynı kalmakla birlikte mali bilançosu 10 milyon lirayı aşmayan işletmeler olarak tanımlandı.

Yıllık çalışan kişi sayısı 50 kişiden az olan, yıllık net satış miktarı veya mali bilançosu 25 milyon TL'den fazla olmayan işletmeler olarak tanımlanan küçük işletmelerde de çalışan sayısı 50 kişiden az olan, yıllık satışı miktarı veya mali bilançosundan herhangi biri 100 milyon lirayı aşmayan işletmeler olarak belirlendi.

Yıllık çalışan kişi sayısı 250 kişiden az olan, yıllık net satış miktarı veya mali bilançosu 250 milyon TL'den fazla olmayan işletmeler olarak sınıflandırılan orta büyüklükteki işletmeler de yine çalışan sayısı 250 kişiden az olan, yıllık net satış miktarı veya mali bilançosu ise 500 milyon lirayı aşmayan işletmeler olarak sınıflandırıldı.²⁰

Deprem bölgesinde ödenmemiş elektrik ve doğalgaz faturalarına muafiyet

Olağanüstü hal (OHAL) kapsamında 6 Şubat depremlerinde afet bölgesi olarak kabul edilen illerde, ağır veya orta hasarlı meskenlerde elektrik ve doğalgaz abonelerinin ödenmemiş tüketim bedelleri tahsil edilmeyecek.

Resmi Gazete'de yayımlanan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tebliğine göre, 6 Şubat öncesinde tahakkuk etmiş ancak tahsilatı gerçekleştirilmemiş son fatura ile varsa daha önceki dönemlere ilişkin ödenmemiş tüketim faturaları, bu tarih itibarıyla tahakkuka dönüşmemiş tüketimlere ilişkin faturalar ve ek tüketim faturaları terkin edilecek.

Bu kapsamda, görevli tedarik ve doğalgaz dağıtım şirketleri ile organize sanayi bölgeleri, konut veya işyerlerine ilişkin ilgili bakanlıkların birimlerinden edindikleri hasar durum bilgilerine göre tüketim giderleri terkin kapsamına alınacak tüketim yerlerini belirleyecek.

Abonelik sözleşmeleri iptal, güvence bedelleri iade edilecek

Düzenlenmeye tabi tarifelerle görevli tedarik şirketinden elektrik, doğal gaz dağıtım şirketinden ise doğal gaz temin eden tebliğ kapsamındaki tüketicilerin abonelik sözleşmeleri mücbir sebep hali dolayısıyla 6 Şubat tarihi itibarıyla feshedilecek veya sonlandırılacak.

Şirketler, feshedilen veya sonlandırılan sözleşmeler uyarınca aldıkları güvence bedelleri için terkin başvurusunda bulunamayacak ve bu güvence bedellerini, mahsuplaşmaya konu etmeksizin, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde tüketiciye veya varislerine iade edecek.

Enerji Ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, tedarik ve dağıtım şirketlerince Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'na (EPDK) sunulan belgelerin incelenmesi sonrası 3 iş günü içinde şirketlere terkine esas ödemeleri gerçekleştirecek.

Terkine esas borçların ödenmesine sonrası, şirketlerce 3 iş günü içinde ilgili tüketicilere veya varislerine, geçmiş dönemden kalan borçların bakanlık bütçesinden karşılanarak ödendiği hususunda bildirim yapılacaktır.²¹

Borç yapılandırma başvuru süresi 1 ay uzatıldı

Devlete olan borçların yapılandırılması için başvuru süresi 1 ay uzatıldı. Karar, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

²⁰ Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler Yönetmeliği (Karar Sayısı: 7297). Resmi Gazete, Sayı: 32201. (25 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230525-6.pdf>

²¹ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından: Olağanüstü Hal Kapsamında Enerji Tüketim Bedellerinin Terkinine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ. Resmi Gazete, Sayı: 32201. (25 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230525-2.htm>

Bazı alacakların yeniden yapılandırılması ile bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair 7440 sayılı yasa kapsamında getirilen kamu alacaklarının yapılandırılması uygulamasında süre uzatıldı.

Resmi Gazete'de yayımlanan süre uzatımına dair Cumhurbaşkanı kararına göre, yasa kapsamında öngörülen başvuru, bildirim ve beyan süreleri 30 Haziran'a kadar, ilk taksit ödeme süreleri de 31 Temmuz'a kadar uzatıldı.

Söz konusu yasayla getirilen yapılandırma uygulaması tüm vergiler, trafik, sosyal güvenlik primleri, askerlik, nüfus, köprü, otoyol kaçak geçiş cezaları, adli para cezaları, idari para cezaları, öğrenim kredisi borçları, destekleme primi borçlarını kapsıyor. Yapılandırma için son başvuru tarihi 31 Mayıs olarak belirlenmişti.²²

MASAK'ın elektronik tebligat yapacağı kuruluşlara ekleme

MASAK'ın, elektronik tebligat yapacağı kuruluşlar arasına, tasarruf finansman şirketleri ile ödeme ve elektronik para kuruluşları da eklendi.

Hazine ve Maliye Bakanlığınca hazırlanan "Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı (MASAK) Elektronik Tebligat Sistemine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik", Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Başkanlık tarafından oluşturulacak e-tebligat altyapısının işleyişine ilişkin usul ve esasları düzenleyen yönetmelikte yapılan değişiklikle Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun kapsamında yapılacak e-tebligatın muhatabı olan kuruluşlar arasına, tasarruf finansman şirketleri, ödeme ve elektronik para kuruluşları dahil edildi.

Söz konusu şirket ve kuruluşlar, e-tebligatın yapılması ve cevapların gönderilmesi amacıyla sistem üzerinde oluşturulan kullanıcı hesabının açılması için 1 Ağustos 2023'e kadar Başkanlığa başvuru yapacak. Bu sürenin uzatılmasında Başkanlık yetkili olacak.

Uyum görevlisi yardımcılığına ilişkin düzenleme

Öte yandan, "Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine İlişkin Yükümlülüklerle Uyum Programı Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" de Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Suç gelirlerinin aklanmasının ve terörün finansmanının önlenmesi amacıyla yükümlülerin uyum programı oluşturmaları ve uyum görevlisi atamalarına ilişkin usul ve esasları düzenleyen yönetmelikte yapılan değişiklikle kıymetli maden aracı kuruluşları, A grubu yetkili müesseseler, portföy yönetim şirketleri, finansman, faktoring ve finansal kiralama şirketleri, ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarının belirleyecekleri uyum görevlisi yardımcısının gereken şartları sağlaması için tanınan süre 1 yıl ertelendi. Buna göre, 1 Haziran 2023'te dolacak süre 1 Haziran 2024 olarak belirlendi.²³

Airfryer ithalatında geçerli gözetim uygulamasına düzenleme

Resmi Gazete'de yayımlanan düzenlemeye göre, bazı elektrikli ev cihazlarının ithalatına uygulanan gözetim uygulamasının kapsamı genişletildi. Böylelikle daha önce airfryerları da kapsayan ve iptal edilen düzenlemede başa döndü.

Bazı elektrikli ev cihazlarının ithalatında uygulanan gözetim uygulamasının kapsamı genişletildi.

Resmi Gazete'de yayımlanan ithalatta gözetim uygulanmasına ilişkin 2023/7 sayılı tebliğde değişiklikler yapan tebliğle, robot süpürgeler ve airfryerlar da dahil olmak üzere bazı elektrikli ev cihazları için 23 Mart'ta yayımlanan tebliğle uygulamaya konulan gözetim uygulaması, zaman içinde yapılan değişiklikler iptal edilerek ilk haliyle yeniden uygulamaya konuldu.

Resmi Gazete'de 23 Mart tarihinde yayımlanan ithalatta gözetim uygulanmasına ilişkin tebliğle 100 doların altında birim kıymetinin altındaki airfryer cihazlarına başlatılan ve 29 Mart'ta yayımlanan aynı adlı tebliğle gözetim uygulamasından çıkarılan bu cihazlar, yayımlanan tebliğle yeniden aynı birim değerle gözetim uygulamasına dahil edildi.

Bu kapsamda 100 doların altında birim gümrük kıymetini haiz airfryerların ithalatında gözetim uygulaması yeniden başladı.

²² 7440 Sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda Yer Alan Başvuru ve İlk Taksit Ödeme Sürelerinin Uzatılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7300). Resmi Gazete, Sayı: 32202. (26 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230526-1.pdf>

²³ Hazine ve Maliye Bakanlığınca: Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı Elektronik Tebligat Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. Resmi Gazete, Sayı: 32203. (27 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230527-11.htm>

Tebliğle ayrıca gümrük tarife istatistik pozisyonu listesinde 8516 numaralı fasıl altında yer alan "diğer ısıtıcı ve sobaların 40 doların altında birim gümrük kıymetini haiz olanlarına uygulanan gözetim uygulamasından dizel araçlarda kullanılan ön ısıtma kaloriferleri gözetim uygulaması dışına çıkarıldı.²⁴

Bankaların net istikrarlı fonlama oranı hesaplanacak

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından hazırlanan "Bankaların Net İstikrarlı Fonlama Oranı Hesaplamasına İlişkin Yönetmelik" Resmi Gazete'de yayımlandı.

Yönetmelikle bankaların uzun vadede konsolide ve konsolide olmayan bazda maruz kalabilecekleri fonlama riskinin likidite düzeylerinin bozulmasına yol açmasını önleyebilmek amacıyla istikrarlı fonlama yapmalarını sağlamaya yönelik usul ve esasları belirlendi.

Buna göre, net istikrarlı fonlama oranı, mevcut istikrarlı fon tutarının gerekli istikrarlı fon tutarına bölünmesi suretiyle konsolide ve konsolide olmayan bazda hesaplanacak.

Mevcut istikrarlı fon, bankaların yükümlülük ve özkaynaklarının kalıcı olması beklenen kısmını; gerekli istikrarlı fon, bankaların bilanço içi varlıklarının ve bilanço dışı borçlarının yeniden fonlanması beklenen kısmını ifade edecek.

Özkaynak hesaplama dönemleri itibarıyla aylık olarak hesaplanan konsolide ve konsolide olmayan net istikrarlı fonlama oranının mart, haziran, eylül ve aralık dönemleri itibarıyla üç aylık basit aritmetik ortalaması yüzde yüzden az olamayacak. Kurul, TCMB'nin uygun görüşü alınmak suretiyle, yabancı para cinsinden konsolide ve konsolide olmayan bazda hesaplanan net istikrarlı fonlama oranı için asgari bir oran tesis etmeye, bu oranın hesaplanmasına ve tutturulmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkili olacak.

Kurul, TCMB'nin uygun görüşü alınmak suretiyle fonlama riski düzeylerini dikkate alarak banka ya da banka grubu bazında daha ihtiyatlı usul ve esaslar belirleyebilecek.

Kalkınma ve yatırım bankaları, Kurulca aksi belirleninceye kadar, üçüncü fıkrada belirlenen asgari oranları tutturmaktan muaf olacak.²⁵

Doğalgaz piyasası tarifeler yönetmeliğinde değişikliğe gidildi

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından (EPDK), "Doğal Gaz Piyasası Tarifeler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik" yayımlandı.

Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren EPDK'nin konuya ilişkin Kurul kararına göre, iletim ve sevkiyat kontrol tarifeleri, üretilen ve ithal edilen doğal gazın nakli için iletim şebekesinden yararlanan eşit taraflar arasında ayrım gözetmeksizin uygulanacak ve ŞİD (şebeke işleyiş düzenlemeleri) kapsamında tanımlanan iletim bedeli ile üretilen, ithal ve ihraç edilen doğal gazın sevkiyat kontrolüne ilişkin bedeller ile tarifelerin uygulanmasına ilişkin hüküm ve şartlardan oluşacak.

Kurum, yapılan değişiklikle ayrıca transit iletim tarifelerini ve ihracata ilişkin iletim tarifelerini, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının görüşünü alarak yurt içi iletim tarifelerinden farklı usul ve esaslara göre tespit etme yetkisine sahip olacak.²⁶

SEDDK'ya yeni yetki

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu'na (SEDDK), sermaye yeterliliğine esas özsermayede indirim kalemi olarak sayılan bilanço kalemlerine istisna getirme yetkisi verildi.

"Sigorta ve Reasürans ile Emeklilik Şirketlerinin Sermaye Yeterliliklerinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" Resmi Gazete'de yayımlandı.

²⁴ Ticaret Bakanlığından: İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2023/7)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ. Resmi Gazete, Sayı: 32205. (29 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230529-3.htm>

²⁵ Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan: Bankaların Net İstikrarlı Fonlama Oranı Hesaplamasına İlişkin Yönetmelik. Resmi Gazete, Sayı: 32202. (26 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230526-4.htm>

²⁶ Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan: Doğal Gaz Piyasası Tarifeler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik. Resmi Gazete, Sayı: 32203. (27 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230527-3.htm>

Konuya ilişkin SEDDK tarafından yapılan açıklamada, "26 Mayıs 2023'te ve 32202 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, 'Sigorta ve Reasürans ile Emeklilik Şirketlerinin Sermaye Yeterliliklerinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik' ile SEDDK'ya sermaye yeterliliğine esas özsermayede indirim kalemi olarak sayılan bilanço kalemlerine istisna getirme yetkisi tanınmaktadır" ifadelerine yer verildi.

Değişen ekonomik koşullar çerçevesinde söz konusu kalemlerde hızlı değişiklik yapılmasının, şirketlerin sermaye yeterliliği hesaplamasında esneklik sağlanması için önem arz ettiği belirtilen açıklamada, ülke ekonomisinin desteklenmesi açısından da önemli olduğu vurgulandı.²⁷

²⁷ Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumundan: Sigorta ve Reasürans ile Emeklilik Şirketlerinin Sermaye Yeterliliklerinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. Resmi Gazete, Sayı: 32202. (26 Mayıs 2023). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/05/20230526-5.htm>

2023 yılı Mayıs ayında geçen yılın aynı ayına göre; ihracat %14,4 oranında artışla 21 milyar 651 milyon dolar, ithalat %16,0 oranında artışla 34 milyar 312 milyon dolar oldu. 2023 yılı Ocak-Mayıs döneminde ise, ihracat %0,2 oranında artışla 102 milyar 521 milyon dolar, ithalat %8,9 oranında artışla 158 milyar 625 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Tablo : Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret		İhracat	İthalat	Dış Ticaret Hacmi	Dış Ticaret Dengesi	İhr./ İth. Oran (%)
Mayıs	2022	18.932	29.588	48.520	-10.656	64,0
	2023	21.651	34.312	55.963	-12.660	63,1
	Değişim %	14,4	16,0	15,3	18,8	.
Ocak-Mayıs	2022	102.331	145.672	248.003	-43.341	70,3
	2023	102.521	158.625	261.146	-56.104	64,6
	Değişim %	0,2	8,9	5,3	29,5	.

2023 yılı Mayıs ayında geçen yılın aynı ayına göre;

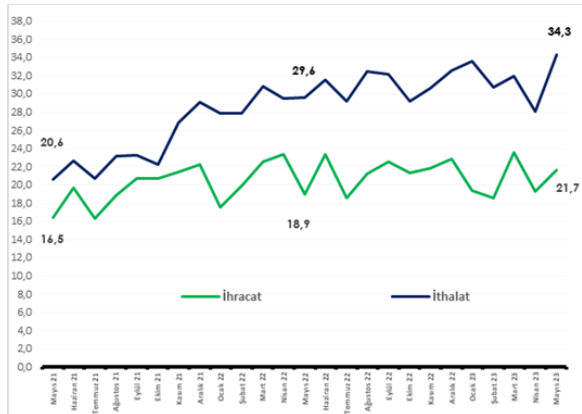
- ✓ İhracat, %14,4 oranında artarak 21 milyar 651 milyon dolar,
- ✓ İthalat, %16,0 oranında artarak 34 milyar 312 milyon dolar,
- ✓ Dış ticaret hacmi, %15,3 oranında artarak 55 milyar 963 milyon dolar olarak gerçekleşti.

2023 yılı Ocak-Mayıs döneminde geçen yılın aynı dönemine göre;

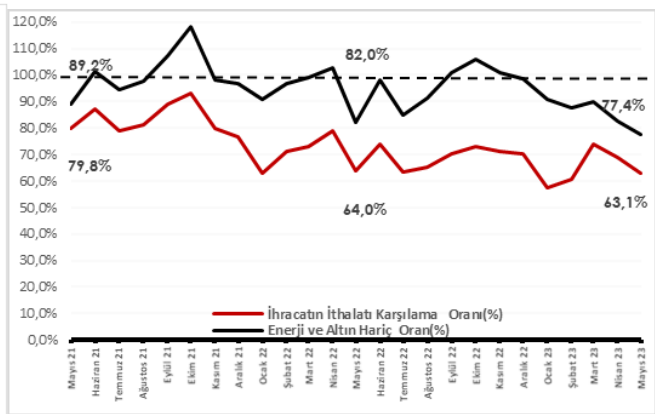
- ✓ İhracat, %0,2 oranında artarak 102 milyar 521 milyon dolar,
- ✓ İthalat, %8,9 oranında artarak 158 milyar 625 milyon dolar,
- ✓ Dış ticaret hacmi, %5,3 oranında artarak 261 milyar 146 milyon dolar olarak gerçekleşti.

2023 yılı Mayıs ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- ✓ İhracatın ithalatı karşılama oranı 0,9 puan azalarak %63,1 olarak gerçekleşti.
- ✓ Enerji verileri hariç tutulduğunda, ihracatın ithalatı karşılama oranı 7,1 puan azalarak %70,1 olarak gerçekleşti.
- ✓ Enerji ve altın verileri hariç tutulduğunda ise, ihracatın ithalatı karşılama oranı 4,6 puan azalarak %77,4 olarak gerçekleşti.

Grafik: Aylara Göre Dış Ticaret (Milyar Dolar)

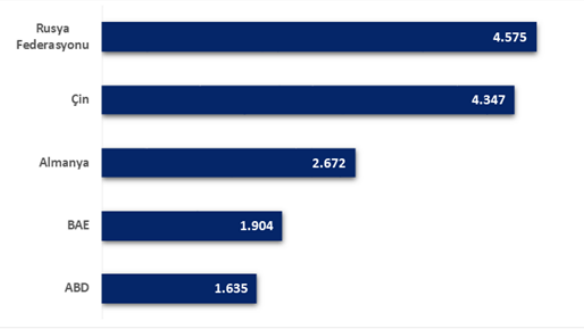
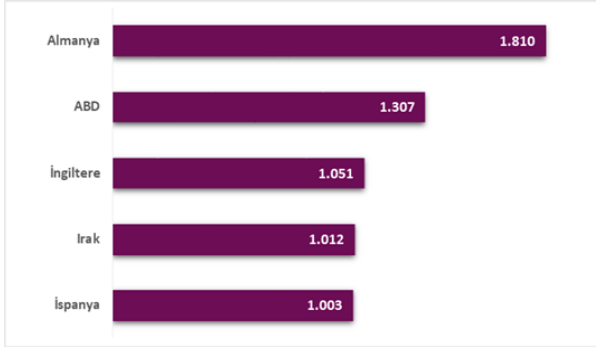

Grafik: İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)

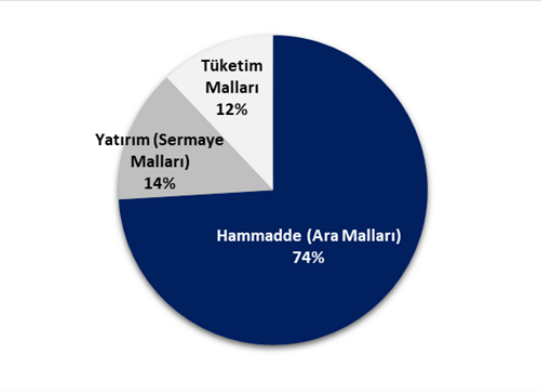
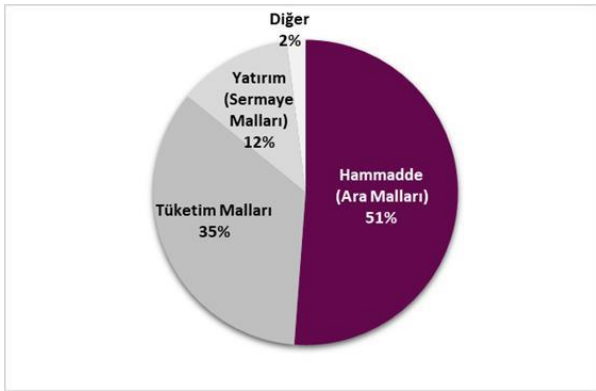
MALATYA TİCARET VE SANAYİ ODASI

MALATYA CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

Grafik: İhracat Yapılan İlk 5 Ülke (Milyon Dolar, Mayıs 2023) Grafik: İthalat Yapılan İlk 5 Ülke (milyon Dolar, Mayıs 2023)

- ✓ Mayıs ayında en fazla **ihracat** yaptığımız ülkeler sırasıyla; **Almanya** (1 milyar 810 milyon dolar), **ABD** (1 milyar 307 milyon dolar) ve **İngiltere** (1 milyar 51 milyon dolar) oldu.
- ✓ İhracatta en çok paya sahip ilk 10 ülkenin toplam ihracat içerisindeki payı %47,5 oldu.
- ✓ Mayıs ayında en fazla **ithalat** yaptığımız ülkeler sırasıyla; **Rusya Federasyonu** (4 milyar 575 milyon dolar), **Çin** (4 milyar 347 milyon dolar) ve **Almanya** (2 milyar 672 milyon dolar) oldu.
- ✓ İthalatta en çok paya sahip ilk 10 ülkenin toplam ithalat içerisindeki payı %60,0 oldu.
- ✓ Mayıs ayında en fazla **ihracat** yaptığımız ülke grupları sırasıyla; **Avrupa Birliği (AB-27)** (9 milyar 98 milyon dolar), **Yakın ve Ortadoğu Ülkeleri** (3 milyar 557 milyon dolar) ve **Diğer Avrupa Ülkeleri** (3 milyar 384 milyon dolar) oldu.
- ✓ Mayıs ayında en fazla **ithalat** yaptığımız ülke grupları sırasıyla; **Avrupa Birliği (AB-27)** (9 milyar 930 milyon dolar), **Asya Ülkeleri** (8 milyar 942 milyon dolar) ve **Diğer Avrupa Ülkeleri** (6 milyar 834 milyon dolar) oldu.

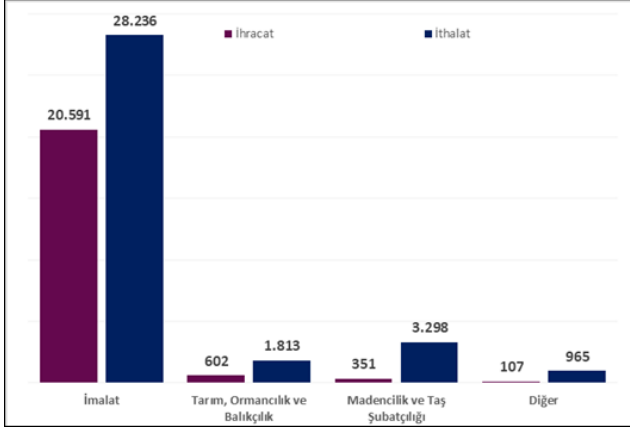
Grafik: BEC Sınıflamasına Göre İhracatın Dağılımı (% Mayıs 2023) Grafik: BEC Sınıflamasına Göre İthalatın Dağılımı (% Mayıs 2023)

- ✓ Mayıs ayında Geniş Ekonomik Grupların (BEC) sınıflamasına göre, en çok ihracat 11 milyar 84 milyon dolarla (%5,3 artış) "**Hammadde (Ara malları)**" grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla 7 milyar 503 milyon dolarla (%20,6 artış) "**Tüketim Malları**" ve 2 milyar 632 milyon dolarla (%37,3 artış) "**Yatırım (Sermaye) Malları**" grupları takip etti.
- ✓ Mayıs ayında Geniş Ekonomik Grupların (BEC) sınıflamasına göre, en çok ithalat 25 milyar 403 milyon dolarla (%5,6 artış) "**Hammadde (Ara malları)**" grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla 4 milyar 773 milyon dolarla (%50,8 artış) "**Yatırım (Sermaye) Malları**" ve 4 milyar 112 milyon dolarla (%75,1 artış) "**Tüketim Malları**" grupları takip etti.
- ✓ Mayıs ayında sektörlere göre ihracatın payı sırasıyla; **İmalat Sanayi** %95,1 (20 milyar 591 milyon dolar), **Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık** sektörü %2,8 (602 milyon dolar), **Madencilik ve Taş Ocakçılığı** sektörü %1,6 (351 milyon dolar) oldu.
- ✓ Mayıs ayında sektörlere göre ithalatın payı sırasıyla; **İmalat Sanayi** %82,3 (28 milyar 236 milyon dolar), **Madencilik ve Taş Ocakçılığı** sektörü %9,6 (3 milyar 298 milyon dolar), **Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık** sektörü %5,3 (1 milyar 813 milyon dolar) oldu.

MALATYA TİCARET VE SANAYİ ODASI

MALATYA CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

Grafik: Sektörlere Göre Dış Ticaret (Milyon Dolar, Mayıs 2023)

2023'ün ilk 5 ayında kurulan şirket sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre %3,1 arttı.

- 2023'ün ilk 5 ayında, 2022'in ilk 5 ayına göre kurulan şirket sayısı %3,1 kurulan kooperatif sayısı %69,1 artmış olup, kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %8,1 azalmıştır.
- 2023'ün ilk 5 ayında, 2022'in ilk 5 ayına göre kapanan şirket sayısı %4,2 kapanan kooperatif sayısı %4,7 kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %13,6 artış olmuştur.

Kurulan şirket sayısında geçen yılın aynı ayına göre %6,4 artış oldu.

- Mayıs 2023'te, Mayıs 2022'ye göre kurulan şirket sayısı %6,4 kurulan kooperatif sayısı %150,9 oranında artmış olup kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %12,9 azalmıştır.
- Mayıs 2023'te, kapanan şirket sayısı 2022 yılının aynı ayına göre %0,4 kapanan kooperatif sayısı %33,3 kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %138,5 artış olmuştur.

Mayıs 2023'te kurulan kooperatiflerin sayısında bir önceki aya göre %31 artış oldu.

- Bir önceki aya göre kurulan şirket sayısı %9,4 kurulan kooperatif sayısı %31 oranında artmış olup kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %12,3 azalmıştır.
- Bir önceki aya göre kapanan şirket sayısı %41 kapanan kooperatif sayısı %105,7 kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %49,8 artış gerçekleşmiştir.

2023 Mayıs Ayı Genel Görünümü

İLAN TÜRÜ	ŞİRKET TÜRÜ	MAYIS 2023	NİSAN 2023	Bir Önceki Aya Göre Değişim (%)	MAYIS 2022	Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim (%)	OCAK- MAYIS (5 Aylık)		
							2022	2023	Değişim (%)
Kurulan*	Şirket	10.040	9.174	9,4	9.438	6,4	52.625	54.246	3,1
	Kooperatif	296	226	31,0	118	150,9	719	1.216	69,1
	Ger.Kişi Tic.İşl.	1.387	1.582	-12,3	1.592	-12,9	10.214	9.390	-8,1
Tasfiye	Şirket	1.941	1.571	23,6	1.100	76,5	8.380	9.566	14,2
	Kooperatif	69	39	76,9	41	68,3	331	260	-21,5
Kapanan**	Şirket	2.007	1.423	41,0	2.000	0,4	7.321	7.625	4,2
	Kooperatif	72	35	105,7	54	33,3	276	289	4,7
	Ger.Kişi Tic.İşl.	2.788	1.861	49,8	1.169	138,5	9.440	10.721	13,6

* Kurulan gerçek kişi ticari işletmesi sayısı adi ortaklıkları da içermektedir.

* Kapanan gerçek kişi ticari işletmesi sayısı, yapılan tebligatlarla ticari faaliyeti bulunmadığı tespit edilen gerçek kişi ticari işletmesinin kayıtlarının ilgili Ticaret Sicil Müdürlükleri tarafından Ticaret Sicil Yönetmeliğinin 51. maddesine istinaden re'sen silinen işletmelerini kapsamamaktadır. Mayıs 2023'de 223 gerçek kişi ticari işletmesi re'sen kapatılmıştır. Ocak-Mayıs döneminde 3.835 gerçek kişi ticari işletmesi re'sen kapatılmıştır.

** Tasfiye süresi, 4/11/2021 tarihli ve 7341 sayılı Kanun ile altı aydan üç aya düşmüştür. Kapanan ve tasfiye edilen şirket sayılarındaki artışlar bu kanun değişikliğinden kaynaklanmaktadır.

Mayıs 2023'te Ardahan'da şirket kuruluşu gerçekleşmemiştir.

- 2023 yılı Mayıs ayında kurulan toplam 10.336 şirket ve kooperatifin %85,6'sı limited şirket, %11,5'i anonim şirket, %2,9'u ise kooperatiftir. Şirket ve kooperatiflerin %36,4'ü İstanbul, %10,7'si Ankara, %6,4'ü İzmir'de kurulmuştur.
- Bu ay Ardahan'da şirket kuruluşu gerçekleşmemiştir.

Mayıs 2023'te kurulan şirketlerin sermayelerinin toplamı, bir önceki aya göre %3,2 oranında arttı.

- 2023 yılında toplam 55.462 şirket ve kooperatif kurulmuştur. Bu dönemde kurulan toplam 47.679 limited şirket, toplam sermayenin %74,9'unu, 6.558 anonim şirket ise %25,1'ini oluşturmaktadır. Mayıs ayında kurulan şirketlerin sermayelerinin toplamı, Nisan ayına göre %3,2 oranında artmıştır.

2023 Mayıs Ayı Şirket Türlerine Göre Şirket Kuruluşları

		Şirket Türleri					Genel Toplam
		Anonim	Kollektif	Komandit	Limited	Kooperatif	
MART 2023	Sayı	1.402			9.917	262	11.581
	Sermaye (TL)	4.110.119.954			11.209.007.675		15.319.127.629
NİSAN 2023	Sayı	1.086	2		8.086	226	9.400
	Sermaye (TL)	4.816.590.878	1.300.000		8.923.016.350		13.740.907.228
MAYIS 2023	Sayı	1.189	3		8.848	296	10.336
	Sermaye (TL)	2.668.962.383	270.000		11.510.545.651		14.179.778.034
2023 TOPLAM	Sayı	6.558	9		47.679	1.216	55.462
	Sermaye (TL)	18.170.710.533	2.360.000		54.148.094.476		72.321.165.009

Mayıs 2023'te şirket ve kooperatiflerin 3.466'sı ticaret, 1.584'ü inşaat ve 1.430'u imalat sektöründe kurulmuştur. 575 gerçek kişi ticari işletmesi ise inşaat sektöründe kuruldu.

- Mayıs 2023'te şirket ve kooperatiflerin 3.466'sı ticaret, 1.584'ü inşaat ve 1.430'u imalat sektöründe kurulmuştur. Mayıs 2023'te kurulan gerçek kişi ticari işletmelerinin; 575'i inşaat, 393'ü toptan ve perakende ticaret motorlu taşıtların ve motosikletlerin onarımı, 116'sı imalat sektöründedir.
- Bu ay kapanan şirket ve kooperatiflerin; 691'i toptan ve perakende ticaret, motorlu taşıtların ve motosikletlerin onarımı, 270'i inşaat, 256'sı imalat sektöründedir.
- Bu ay kapanan gerçek kişi ticari işletmelerinin 1.233'ü toptan ve perakende ticaret, motorlu taşıtların ve motosikletlerin onarımı, 469'u inşaat, 307'si imalat sektöründedir.

Mayıs 2023'te kurulan 296 Kooperatifin 207'si Konut Yapı Kooperatifidir.

- Mayıs 2023'te kurulan 296 Kooperatifin 207'si Konut Yapı Kooperatifi 52'si İşletme Kooperatifi, 19'u Tarımsal Kalkınma Kooperatifi olarak kurulmuştur.

Mayıs 2023'te 961 adet yabancı ortak sermayeli şirket kuruldu.

- Mayıs 2023'te kurulan 961 yabancı ortak sermayeli şirketin 524'ü Türkiye, 79'u Rusya Federasyonu, 64'ü İran ortaklı olarak kurulmuştur.
- Kurulan 961 yabancı ortak sermayeli şirketin 123'ü anonim, 838'i limited şirkettir. 2023 yılında kurulan şirketlerin 773'ü Belirli bir mala tahsis edilmemiş mağazalardaki toptan ticaret, 267'si ikamet amaçlı olan veya ikamet amaçlı olmayan binaların inşaatı 263'ü Gayrimenkul acenteleri ve faaliyetleri sektöründe kurulmuştur.
- Kurulan yabancı ortak sermayeli şirketlerin toplam sermayelerinin %80'ini yabancı sermayeli ortak payını oluşturmaktadır.

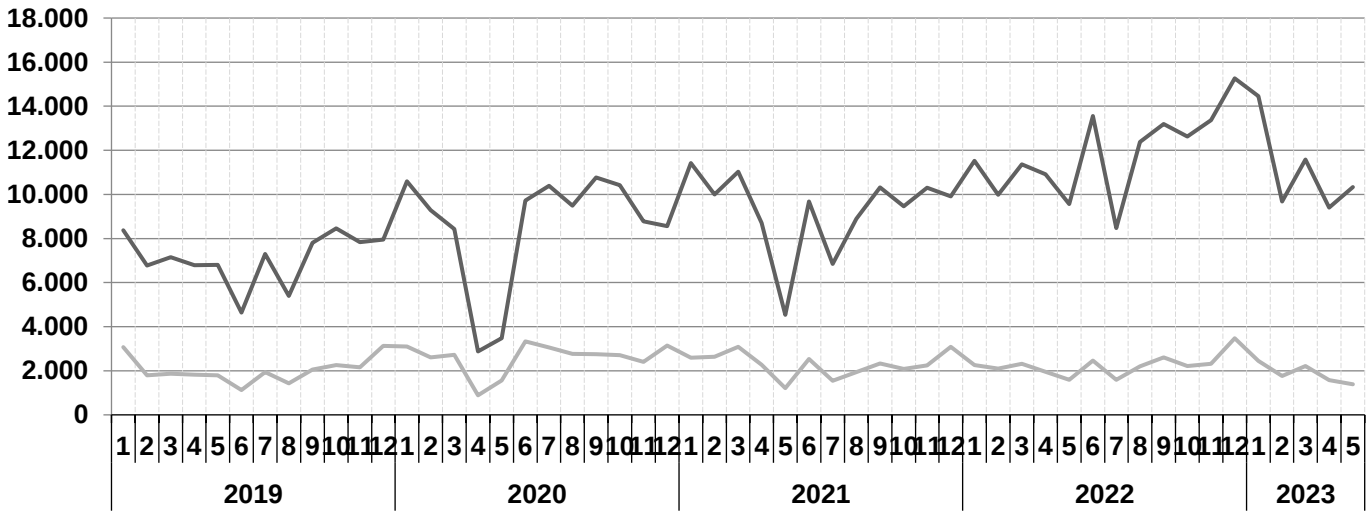
MALATYA TİCARET VE SANAYİ ODASI

MALATYA CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

		Anonim	Limited	Genel Toplam
MART 2023	Sayı	139	1.115	1.254
	Ortak Olunan Şirketlerin Toplam Sermayesi (TL)	129.581.344	837.638.000	967.219.344
	Ortak Olunan Şirketlerdeki Yabancı Ortak Sermaye Toplamı (TL)	79.821.425	675.120.075	754.941.500
	Yabancı Ortak Sermaye Oranı (%)	61,6	80,6	78,1
NİSAN 2023	Sayı	102	786	888
	Ortak Olunan Şirketlerin Toplam Sermayesi (TL)	288.186.770	584.362.175	872.548.945
	Ortak Olunan Şirketlerdeki Yabancı Ortak Sermaye Toplamı (TL)	257.187.979	444.624.100	701.812.079
	Yabancı Ortak Sermaye Oranı (%)	89,2	76,1	80,4
MAYIS 2023	Sayı	123	838	961
	Ortak Olunan Şirketlerin Toplam Sermayesi (TL)	240.768.834	670.855.000	911.623.834
	Ortak Olunan Şirketlerdeki Yabancı Ortak Sermaye Toplamı (TL)	194.305.376	560.121.825	754.427.201
	Yabancı Ortak Sermaye Oranı (%)	80,7	83,5	82,8
TOPLAM	Sayı	614	5.109	5.723
	Ortak Olunan Şirketlerin Toplam Sermayesi (TL)	1.005.684.582	4.384.981.075	5.390.665.657
	Ortak Olunan Şirketlerdeki Yabancı Ortak Sermaye Toplamı (TL)	810.221.604	3.499.938.325	4.310.159.929
	Yabancı Ortak Sermaye Oranı (%)	80,6	79,8	80,0

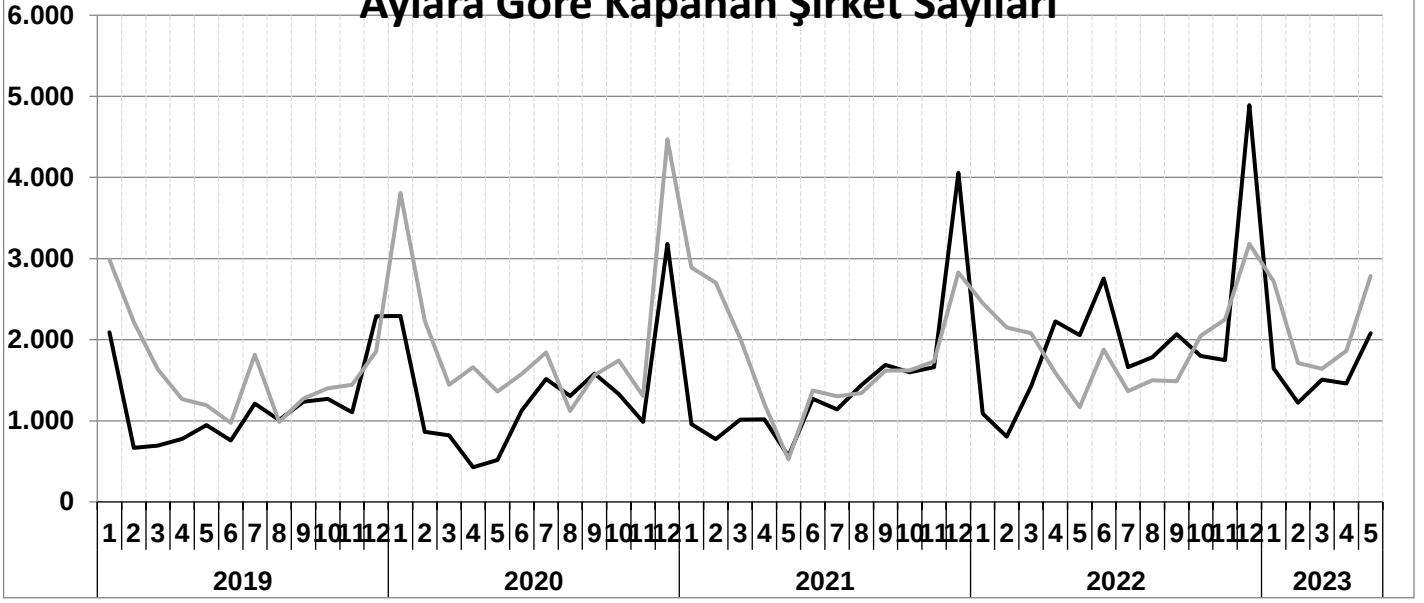
Not: Yıllık olarak kurulan yabancı ortak sermayeli şirketlerin, sermaye uyruklarının illere ve faaliyet alanlarına göre dağılımlarının görüleceği tablolar hazırlanmıştır. İlgili tablolara <http://www.tobb.org.tr/resmi-istatistik> bağlantısından ulaşabilirsiniz.

Aylara Göre Kurulan Şirket Sayıları

Aylara Göre Kapanan Şirket Sayıları

— Anonim, Limited, Kooperatif, Komandit, Kollektif Şirket toplamaları
— Gerçek Kişi Ticari İşletmesi

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi, Mayıs 2023

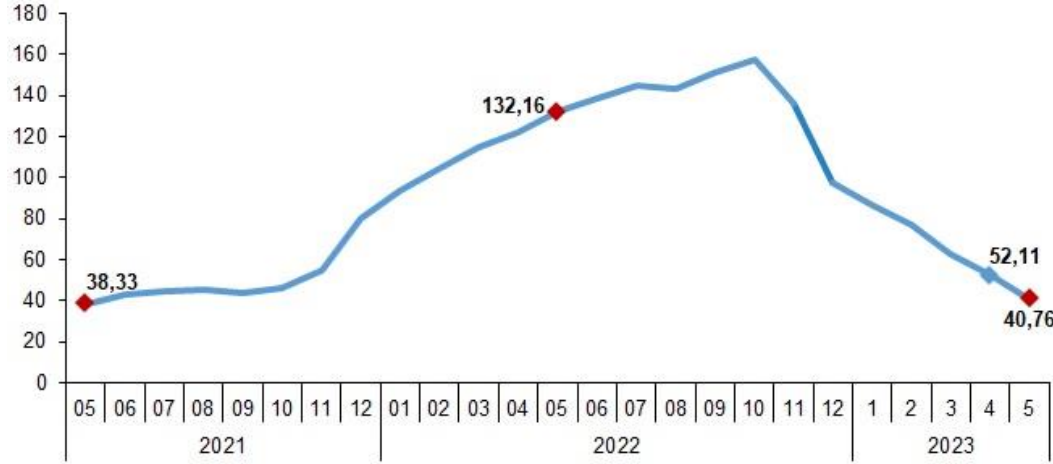
Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) yıllık %40,76, aylık %0,65 arttı

Yİ-ÜFE (2003=100) 2023 yılı Mayıs ayında bir önceki aya göre %0,65, bir önceki yılın Aralık ayına göre %7,81, bir önceki yılın aynı ayına göre %40,76 ve on iki aylık ortalamalara göre %95,80 artış gösterdi.

Yİ-ÜFE değişim oranları (%), Mayıs 2023

	Mayıs 2023	Mayıs 2022	Mayıs 2021
Bir önceki aya göre değişim oranı	0,65	8,76	3,92
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı	7,81	51,43	17,34
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı	40,76	132,16	38,33
On iki aylık ortalamalara göre değişim oranı	95,80	80,38	22,24

Yİ-ÜFE yıllık değişim oranı (%), Mayıs 2023

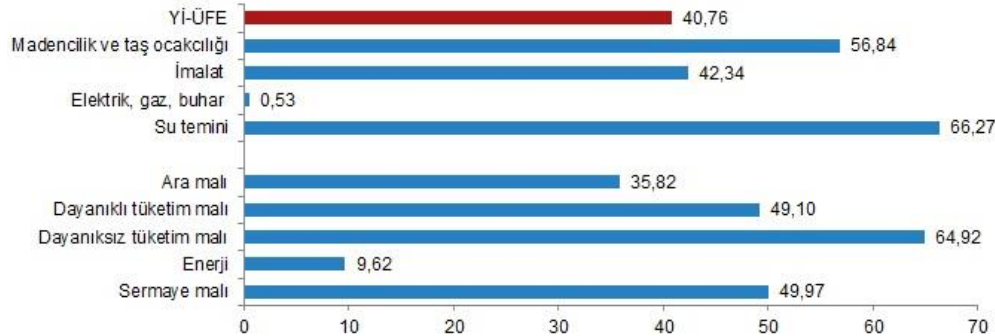

Sanayinin dört ana sektöründen imalat endeksi yıllık %42,34 arttı

Sanayinin dört sektörünün yıllık değişimleri; madencilik ve taş ocakçılığında %56,84, imalatla %42,34, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında %0,53 ve su temininde %66,27 artış olarak gerçekleşti.

Ana sanayi gruplarının yıllık değişimleri; ara malında %35,82, dayanıklı tüketim malında %49,10, dayanıksız tüketim malında %64,92, enerjide %9,62 ve sermaye malında %49,97 artış olarak gerçekleşti.

Yİ-ÜFE yıllık değişim oranları (%), Mayıs 2023

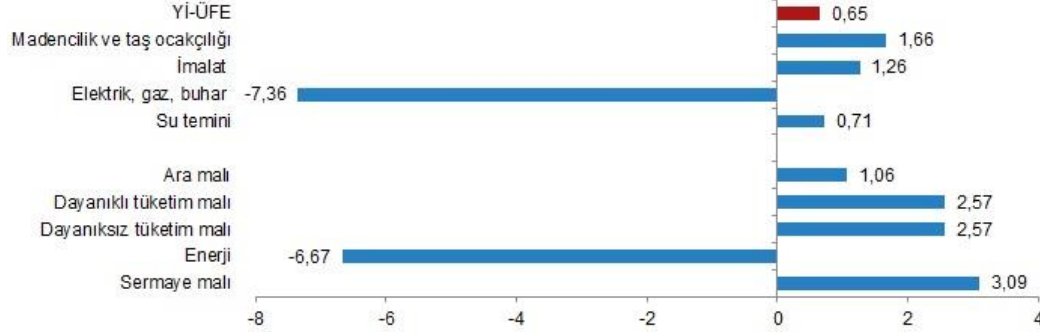
Sanayinin dört ana sektöründen imalat endeksi aylık %1,26 arttı

Sanayinin dört sektörünün aylık değişimleri; madencilik ve taş ocakçılığında %1,66 artış, imalatla %1,26 artış, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında %7,36 azalış ve su temininde %0,71 artış olarak gerçekleşti.

Ana sanayi gruplarının aylık değişimleri; ara malında %1,06 artış, dayanıklı tüketim malında %2,57 artış, dayanıksız tüketim malında %2,57 artış, enerjide %6,67 azalış ve sermaye malında %3,09 artış olarak gerçekleşti.

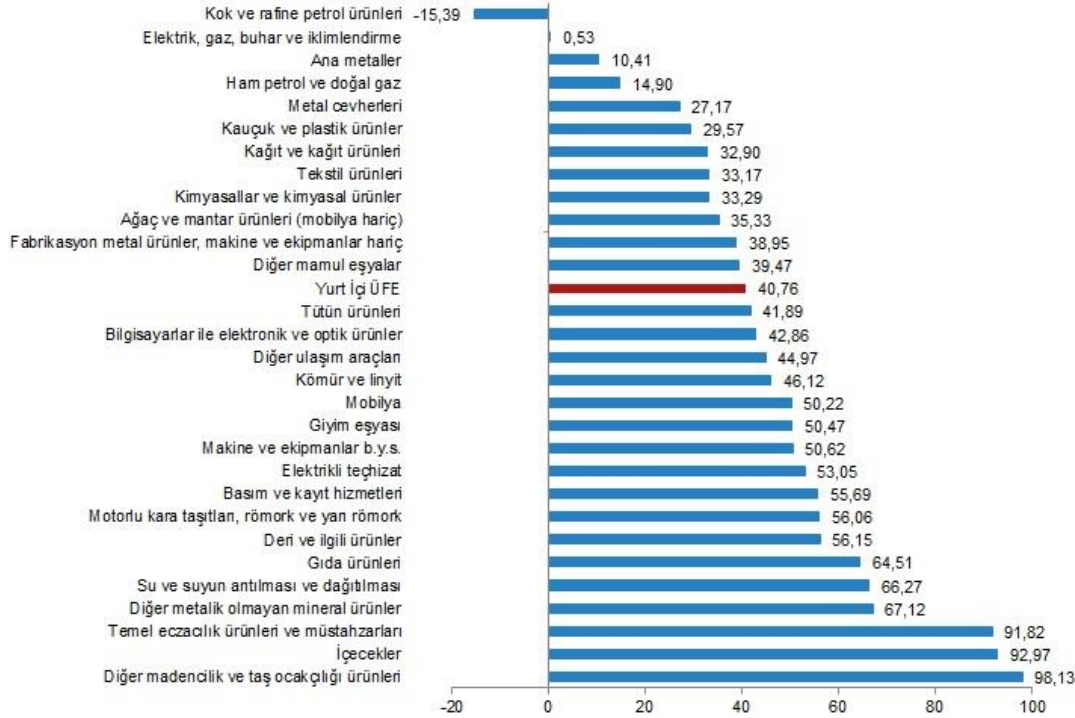
Yİ-ÜFE aylık değişim oranları (%), Mayıs 2023

Yıllık Yİ-ÜFE'ye göre 12 alt sektör daha düşük, 17 alt sektör daha yüksek değişim gösterdi

Yıllık azalış gösteren tek alt sektör %15,39 ile kok ve rafine petrol ürünleri oldu. Buna karşılık diğer madencilik ve taş ocaklığı ürünleri %98,13, içecekler %92,97, temel eczacılık ürünleri ve müstahzarları %91,82 ile endekslerin en fazla arttığı alt sektörler oldu.

Sektörlere göre Yİ-ÜFE yıllık değişim oranları (%), Mayıs 2023

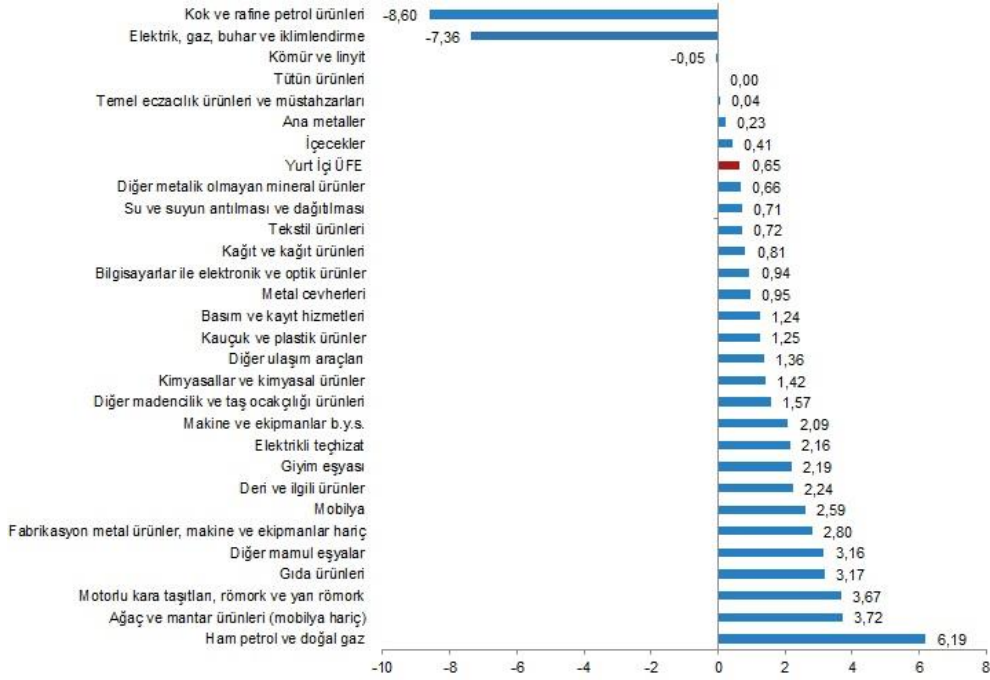

Aylık Yİ-ÜFE'ye göre 7 alt sektör daha düşük, 22 alt sektör daha yüksek değişim gösterdi

Aylık en yüksek azalış; %8,60 ile kok ve rafine petrol ürünleri, %7,36 ile elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme, %0,05 ile kömür ve linyit alt sektörlerinde gerçekleşti. Buna karşılık ham petrol ve doğal gaz %6,19, ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç) %3,72, motorlu kara taşıtları, römork ve yarı römork %3,67 ile endekslerin en fazla arttığı alt sektörler oldu.

Sektörlere göre Yİ-ÜFE aylık değişim oranları (%), Mayıs 2023

Tüketici Güven Endeksi, Mayıs 2023

Tüketici güven endeksi 91,1 oldu

Türkiye İstatistik Kurumu ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası işbirliği ile yürütülen tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan tüketici güven endeksi, Mayıs ayında bir önceki aya göre %4,0 oranında arttı. Nisan ayında 87,5 olan endeks, Mayıs ayında 91,1 oldu.

Tüketici güven endeksi, Mayıs 2023

Tüketici güven endeksi, alt endeksleri ve değişim oranları, Mayıs 2023

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	
	Nisan	Mayıs	Nisan	Mayıs
Tüketici güven endeksi	87,5	91,1	9,2	4,0
Mevcut dönemde hanenin maddi durumu	69,1	70,6	4,6	2,2
Gelecek 12 aylık dönemde hanenin maddi durum beklentisi	89,8	94,0	12,8	4,7
Gelecek 12 aylık dönemde genel ekonomik durum beklentisi	95,2	100,5	14,7	5,7
Gelecek 12 aylık dönemde dayanıklı tüketim mallarına harcama yapma düşüncesi	96,1	99,1	4,5	3,1

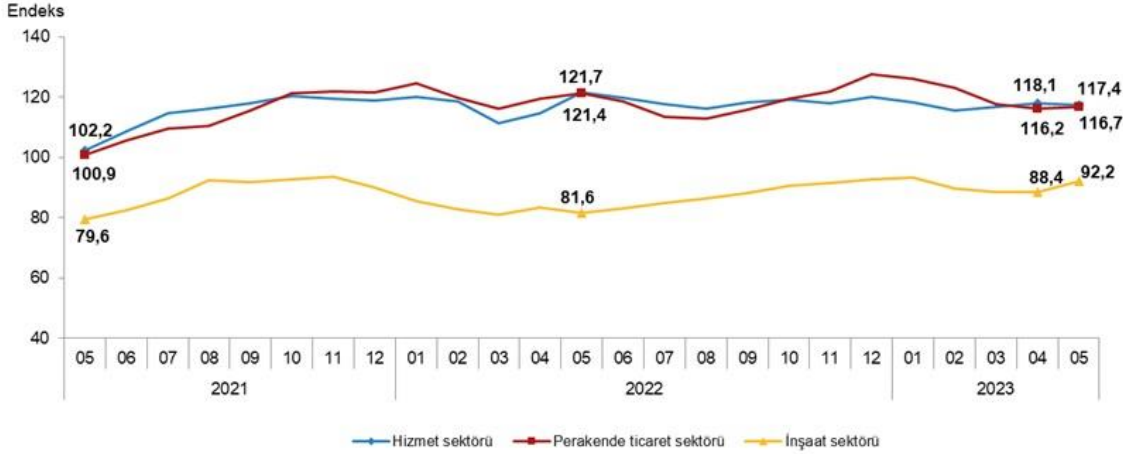

Hizmet, Perakende Ticaret ve İnşaat Güven Endeksleri, Mayıs 2023

Güven endeksi hizmet sektöründe düşerken perakende ticaret ve inşaat sektörlerinde yükseldi

Mevsim etkilerinden arındırılmış güven endeksi Mayıs ayında bir önceki aya göre; hizmet sektöründe %0,6 azalırken perakende ticaret sektöründe %0,4 ve inşaat sektöründe %4,3 arttı.

Mevsim etkilerinden arındırılmış güven endeksleri, Mayıs 2023

Mevsim etkilerinden arındırılmış güven endeksleri ve değişim oranları, Mayıs 2023

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	
	Nisan	Mayıs	Nisan	Mayıs
Hizmet sektörü güven endeksi	118,1	117,4	1,1	-0,6
Son 3 aylık dönemde iş durumu	114,9	115,7	-0,1	0,8
Son 3 aylık dönemde hizmetlere olan talep	116,9	118,3	1,9	1,2
Gelecek 3 aylık dönemde hizmetlere olan talep beklentisi	122,4	118,0	1,5	-3,6
Perakende ticaret sektörü güven endeksi	116,2	116,7	-1,3	0,4
Son 3 aylık dönemde iş hacmi-satışlar	127,6	127,9	-3,7	0,2
Mevcut mal stok seviyesi ⁽¹⁾	99,3	96,9	-3,5	-2,4
Gelecek 3 aylık dönemde iş hacmi-satışlar beklentisi	121,6	125,2	3,2	3,0
İnşaat sektörü güven endeksi	88,4	92,2	-0,1	4,3
Alınan kayıtlı siparişlerin mevcut düzeyi	84,8	87,3	-0,2	2,9
Gelecek 3 aylık dönemde toplam çalışan sayısı beklentisi	92,0	97,0	-0,1	5,5

(1) Mevcut mal stok seviyesi endeksinin artışı stok azalışını, azalışı ise stok artışını göstermektedir.

Ekonomik Güven Endeksi, Mayıs 2023

Ekonomik güven endeksi 103,7 oldu

Ekonomik güven endeksi Nisan ayında 102,2 iken, Mayıs ayında %1,4 oranında artarak 103,7 değerini aldı.

Bir önceki aya göre Mayıs ayında tüketici güven endeksi %4,0 oranında artarak 91,1 değerini, reel kesim (imalat sanayi) güven endeksi aynı seviyede kalarak 105,1 değerini, hizmet sektörü güven endeksi %0,6 oranında azalarak 117,4 değerini, perakende ticaret sektörü güven endeksi %0,4 oranında artarak 116,7 değerini, inşaat sektörü güven endeksi %4,3 oranında artarak 92,2 değerini aldı.

Ekonomik güven endeksi, Mayıs 2023

Ekonomik güven endeksi, güven endeksleri ve değişim oranları, Mayıs 2023

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	
	Nisan	Mayıs	Nisan	Mayıs
Ekonomik güven endeksi	102,2	103,7	3,5	1,4
Tüketici güven endeksi	87,5	91,1	9,2	4,0
Reel kesim güven endeksi	105,1	105,1	1,0	0,0
Hizmet sektörü güven endeksi	118,1	117,4	1,1	-0,6
Perakende ticaret sektörü güven endeksi	116,2	116,7	-1,3	0,4
İnşaat sektörü güven endeksi	88,4	92,2	-0,1	4,3

Endeks değerleri mevsim etkilerinden arındırılmış değerlerdir. Tüketici güven endeksinde mevsim etkisi bulunmamaktadır.

Kaynakça

BDDK

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

Hazine ve Maliye Bakanlığı

TEPAV

Ticaret Bakanlığı

TOBB

TÜİK

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

Türkiye İhracatçılar Meclisi